

MINISTERUL
MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY
OF LABOUR AND SOCIAL PROTECTION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

INSPECTORATUL SOCIAL DE TAT

MD-2028, Chișinău, șos. Hîncești, 53, bloc „B”, et. 6
Tel. +37322999239; Fax. +37322999238
e-mail: office@iss.gov.md
web: www.iss.gov.md

STATE SOCIAL INSPECTORATE

53 Hincesti Avenue, block "B", 6th floor, MD-
2028, Chisinau phone: +37322999239; Fax. +37322999238
e-mail: office@iss.gov.md
web: www.iss.gov.md

nr. 08 / 26.06.2015

RAPORT DE EVALUARE

ASUPRA RESPECTĂRII DREPTURILOR OMULUI
Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități,
mun. Orhei

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
Capitolul I. DESCRIEREA GENERALĂ A SERVICIULUI SOCIAL EVALUAT.....	6
Capitolul II. REZULTATELE EVALUĂRII ȘI PREZENTAREA SCORURILOR PENTRU FIECARE DOMENIU.....	13
2.1 DOMENIUL 1. DREPTUL LA CONDIȚII ADECVATE DE TRAI ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ.....	13
2.2 DOMENIUL 2. DREPTUL LA CEL MAI ÎNALT STANDARD DE SĂNĂTATE FIZICĂ ȘI MINTALĂ.....	18
2.3 DOMENIUL 3. DREPTUL LA CAPACITATE JURIDICĂ, LA LIBERTATE ȘI SECURITATE PERSONALĂ.....	22
2.4 DOMENIUL 4. DREPTUL LA PROTECȚIE ÎMPOTRIVA TORTURII, RELELOR TRATAMENTE ȘI VIOLENȚEI.....	25
2.5 DOMENIUL 5. DREPTUL LA VIAȚĂ INDEPENDENTĂ ȘI TRAI ÎN COMUNITATE.....	29
2.6 DOMENIUL 6. MANAGEMENTUL INSTITUȚIEI.....	33
2.7 SUMAR AL REZULTATELOR EVALUĂRII NIVELULUI DE RESPECTARE A DREPTURILOR OMULUI ÎN CENTRUL DE PLASAMENT TEMPORAR PENTRU PERSOANE CU DIZABILITĂȚI MUN. ORHEI.....	36
Capitolul III. IDENTIFICAREA RISCURILOR ȘI ANALIZA ACESTORA.....	38
Capitolul IV. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	48
ANEXE:	
TABELUL nr.1. Domeniul 1. Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială.....	51
TABELUL nr.2. Domeniul 2. Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală.....	65
TABELUL nr.3. Domeniul 3. Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală.....	71
TABELUL nr.4. Domeniul 4. Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței.....	79
TABELUL nr.5. Domeniul 5. Dreptul la viața independentă și trai în comunitate.....	84
TABELUL nr.6. Domeniul 6. Managementul instituției.....	96

INTRODUCERE

Inspectoratul Social de Stat este autoritate administrativă în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care exercită controlul de stat și acreditarea prestatorilor de servicii sociale din domeniul asistenței sociale, în temeiul Legii asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003 și Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Social de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 802 din 28.10.2011.

În procesul de evaluare a fost inclus Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei a cărui fondator este Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Scopul: Evaluarea a fost organizată de către Inspectoratul Social de Stat, în vederea respectării drepturilor omului și respectarea prevederilor legale la stabilirea dreptului și acordarea serviciilor sociale beneficiarilor de către prestatorul de Serviciu, evaluarea capacității instituției în acordarea de servicii sociale conform standardelor de calitate ca prestator public de servicii sociale.

Obiectiv general: Evaluarea capacității instituției sociale în vederea respectării drepturilor omului în serviciile sociale și identificarea riscurilor, identificarea deficiențelor și riscurilor asociate fiecărui standard, elaborarea recomandărilor pentru îmbunătățirea serviciilor și realizarea unui raport clar și justificat care reflectă realitatea din cadrul instituției. Promovarea, respectarea și susținerea drepturilor persoanelor cu dizabilități prin prisma calității și a drepturilor reflectate în Convenția cu privire la Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

Obiective specifice:

- Evaluarea calității și a gradului de respectare a drepturilor persoanelor cu dizabilități care beneficiază de serviciile Centrului;
- Documentarea constatărilor în urma evaluării și determinarea scorurilor cu privire la implementarea standardelor de calitate prin prisma respectării drepturilor omului;
- Elaborarea recomandărilor de îmbunătățire a calității serviciilor Centrului din perspectiva respectării drepturilor omului și persoanelor cu dizabilități;
- Elaborarea imediată a unui plan de acțiuni pentru remedierea deficiențelor constatate care necesită intervenție imediată.

Evaluarea a fost efectuată în temeiul Ordinului directoarei Inspectoratului Social de Stat nr. 49 din 20 mai 2025, începând cu data de 20.05.2025, până la data de 30.06.2025.

Metodologia de control:

Evaluarea a fost realizată în baza fișei de evaluare care cuprinde șase domenii de evaluare bazate pe drepturile omului în Serviciile Sociale, iar fiecare domeniu a fost evaluat în baza standardelor și criteriilor de evaluare pentru respectarea fiecărui domeniu separat fiind utilizate următoarele tehnici și proceduri de lucru pentru colectarea probelor:

- Analiza documentelor - analiza informațiilor, prin compararea indicatorilor existenți la nivelul entității evaluate sub aspectul acordării serviciilor sociale beneficiarilor și a tendințelor semnificative ale acestora pe o anumită perioadă de timp, examinarea și analiza dosarelor personale ale beneficiarilor și a dosarelor angajaților;

- Observația directă - urmărirea activităților, proceselor sau a procedurilor interne realizate de către persoanele responsabile în cadrul prestării serviciilor, examinarea condițiilor fizice, a dotărilor etc.;

- Investigarea/interviuvarea - obținerea informațiilor de la persoane abilitate din interiorul și din afara entității verificate;
- Confirmarea - primirea răspunsului scris dat la o întrebare adresată unei entități publice pentru verificarea unor subiecte legate de procesul de stabilire a beneficiarilor serviciului social;
- Chestionarea beneficiarilor - obținerea prin intermediul întrebărilor și răspunsurilor a informațiilor necesare privind calitatea serviciilor.

Fiecare domeniu a fost evaluat în baza standardelor și criteriilor de evaluare:

	Domeniul de evaluare	Constituit din	
		Standarde de evaluare	Criterii de evaluare
1	Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială	6 standarde	32 criterii
2	Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală	4 standarde	21 criterii
3	Dreptul la capacitate juridică, la libertate, și securitate personală	4 standarde	14 criterii
4	Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratament și violenței	4 standarde	17 criterii
5	Dreptul la viața independentă și trai în comunitate	4 standarde	21 criterii
6	Managementul instituției	3 standarde	13 criterii

Constatările și concluziile din prezentul raport de evaluare au fost formulate în urma examinării, analizei, prelucrării și interpretării datelor și informațiilor oferite de administrația Centrului, verificarea modului de asigurare de către prestatorul de servicii a implementării politicilor naționale de protecție și incluziune socială a persoanelor cu dizabilități în conformitate cu domeniile sale de competență, asigurarea dezvoltării și gestionării serviciilor sociale cu specializare înaltă și specializate cu plasament în conformitate cu competențele stabilite prin actele normative, probelor acumulate de echipa de inspectori privind prestarea de servicii beneficiarilor în limita normativelor prestabilite și în conformitate cu standardele minime de calitate.

După colectarea datelor, echipa de evaluatori a desfășurat ședințe post-evaluare pentru a alocă scorurile finale fiecărui criteriu și standard din cadrul fiecărui domeniu.

Pentru toate standardele și criteriile de evaluare a fost atribuite unul dintre cele cinci scoruri/calificative posibile:

Descriere a scorurilor/calificativelor utilizate în procesul de evaluare:

	Nivelul de realizare	Descrierea
R/T	Realizat în totalitate	Există dovezi ale faptului că criteriul, standardul sau domeniul evaluat a fost realizat(ă) în volum deplin.
R/P	Realizat parțial	Există dovezi ale faptului că criteriul, standardul sau domeniul a fost realizat(ă), însă mai sunt necesare unele îmbunătățiri.
R/I	Realizare inițiată	Există dovezi ale faptului că sunt întreprinse măsuri pentru realizarea criteriului, standardului sau domeniului, însă mai sunt necesare îmbunătățiri considerabile.
R/N	Nu a fost inițiată	Nu există dovezi că ar exista tentative sau acțiuni pentru realizarea criteriului, standardului sau domeniului.
N/A	Nu este aplicabil	Criteriul, standardul sau domeniul nu este aplicabil(ă) serviciului evaluat.

R/T – realizat în totalitate (76% -100 %)

R/P – realizat parțial (50 % -75 %)

R/I – realizare inițiată (25 % - 50 %)

R/N – realizarea nu a fost inițiat (0 - 25 %)

N/A– nu este aplicabil (nu se evaluează)

Rezultatele scorurilor atribuite tuturor standardelor de către echipa de evaluare, sunt prezentate în funcție de rezultatele evaluării criteriilor de evaluare pentru atingerea și îndeplinirea standardelor. Scorurile prezentate pentru fiecare domeniu separat se regăsesc în rezumatul principalelor observări pe fiecare standard evaluat în baza criteriilor de risc.

Capitolul I. DESCRIEREA GENERALĂ A SERVICIULUI SOCIAL EVALUAT

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei, (în continuare - Centru) este o instituție socială de interes public, fiind în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, gestionată de către Agenția pentru Gestionarea Serviciilor cu Specializare Înaltă.

Activitatea Centrului este reglementată de Regulamentul de organizare și funcționare al Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei, aprobat prin ordinul directorului nr. 51 din 15.03.2024 și coordonată de Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă.

Misiunea Centrului constă în oferirea asistenței și intervențiilor complexe ce pot include orice combinație de servicii sociale specializate, acordate beneficiarilor cu dependență sporită (persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale) și care necesită supraveghere continuă (24/24 ore) pentru îmbunătățirea calității vieții.

Scopul Centrului este menținerea și/sau dezvoltarea abilităților de autonomie personală a beneficiarilor prin acordarea serviciilor de îngrijire și suport individual, recuperare și reabilitare socio-medicală în vederea facilitării procesului de reintegrare în mediul familial și incluziune socială în servicii sociale comunitare și/sau trai independent.

Beneficiarii Centrului sunt persoane cu dizabilități intelectuale și psihosociale, cu grad sever, accentuat și mediu, cetățeni ai Republicii Moldova sau străini, specificați la art. 2, alin (1) din Legea 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

Copiii cu dizabilități severe (cu vârsta de până la 18 ani) din Centru, pentru care încă nu au fost identificate alte forme alternative de îngrijire, sunt în plasament planificat până la identificarea formelor alternative de îngrijire.

Capacitatea de plasament a instituției este de 350 de locuri. La momentul demarării evaluării, în Centru erau plasați în total 176 beneficiari.

Toți 176 beneficiari ai Centrului se află la întreținerea deplină a statului.

Centrul prestează următoarele servicii:

- a) Serviciul social cu specializare înaltă, cu plasament de urgență, plasament planificat;
- b) Serviciul social "Locuință protejată" (2 unități);
- c) Serviciul social "Casă comunitară" (5 unități).

Personalul Centrului, în conformitate cu schema de încadrare aprobată pentru anul 2025, este constituit din 184,5 unități de personal, inclusiv:

Tabelul nr.1 *Schema de încadrare*

Tipul de funcții	Număr de unități
Funcții de conducere	10
Funcții de execuție	41,5
Personal auxiliar	133
Total nr. de unități	184,5

Centrul își exercită activitatea financiară în conformitate cu actele normative în domeniu, planul de finanțare și alte documente financiare acceptate de către autorități. Finanțarea Centrului se efectuează din contul mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat.

Tabelul nr.2 *Executarea bugetului conform clasificăției economice (situația la 31.03.2025)*
(mil lei)

Finanțare	2024	2025
Aprobat inițial	34473,1	41954,5
Precizat	32443,4	41954,5
Executat pe perioada de gestiune	32313,9	9569,8

Sediul Centrului este constituit din trei clădiri cu 1-2 nivele, inclusiv din două blocuri pentru cazarea beneficiarilor, blocul administrativ, în cadrul cărora sunt create diverse spații funcționale: sala sportivă, sala festivă, cantina. Instituția socială dispune de asemenea de spații distincte pentru depozite și pentru gospodăria auxiliară: centrala termică autonomă, spălătoria, garaje pentru transport.

Tabelul nr.3 *Infrastructura Centrului*

Nr. crt.	Categorie	Subcategorii	Dotări necesare	Comentarii
1	Clădiri și spații funcționale	Clădire locativă	Camere 1-4 persoane, mobilier adaptat (camere de locuit individuale sau duble).	În Centru sunt plasați 137 beneficiari, repartizați în 13 grupe de cazare a câte 10-12 beneficiari în fiecare grupă. Dormitoarele nu dispun de spațiu suficient pentru fiecare persoană. Nu se respectă asigurarea spațiului de cel puțin 6 m ² per beneficiar, conform Standardelor minime. În unele odăi sunt cazați câte 12 beneficiari, prin urmare nu este asigurată accesibilitatea și mobilitatea lor. Din cauza spațiului limitat, nu toți beneficiarii dispun de noptieră și dulap individual în camerele de cazare. Hainele și bunurile personale sunt depozitate într-un dulap comun, cu despărțiri individualizate pentru fiecare beneficiar, amplasat într-un spațiu destinat uzului colectiv.

		Grupuri sanitare adaptate (individuale/comune) baie proprie sau comună.	Fiecare grupă dispune de spații sanitare pentru numărul beneficiarilor cazați (10-12 persoane). Spațiile sanitare (băile și toaletele) nu oferă condiții adecvate de intimitate pentru beneficiari, deoarece ușile nu sunt prevăzute cu sisteme funcționale de închidere. În unele grupe de cazare băile nu dispun de perdele pentru cabinele de duș. Baia și toaletele nu sunt accesibile pentru persoanele cu dificultăți locomotorii și senzoriale, pentru persoanele imobilizate.
		Săli de mese adaptate pentru persoane cu mobilitate redusă, Săli de recreere și socializare dotate cu mobilier confortabil, salon de zi cu TV/jocuri de masă, spații recreative, bibliotecă.	Centrul dispune de șase centre ocupaționale, sală sportivă, sală festivă, frecventate zilnic de un număr mare de beneficiari. Clădirea este accesibilă persoanelor cu dizabilități fizice și celor cu mobilitate redusă, există rampă de acces /sunt bare de suport, nu sunt bariere de deplasare în tot spațiul serviciului în interior și exterior. Beneficiarii cu deficiențe locomotorii dependenți de scaun cu roțile sunt plasați la etajul întâi, care are rampe de acces la exterior. Toate sălile de recreere și grupele de cazare sunt dotate cu TV și acces la internet. pentru petrecerea activităților organizate în cadrul atelierelor, beneficiarii sunt însoțiți și supravegheați de pedagogii sociali.
	Anexe funcționale	Bucătărie profesională, (frigider, produse perisabile, legume/fructe, carne/pește, lactate, ouă) Bucătăria și spații auxiliare pentru pregătirea meselor, depozitarea produselor și igienizarea încăperilor.	Centru dispune de bucătărie și spații auxiliare pentru pregătirea meselor, depozitarea produselor și igienizarea încăperilor. Bucătăria este dotată cu utilaje moderne, frigidere pentru carne, pește, lactate, alte produse. Centru dispune de încăperi separate pentru depozitarea produse alimentare, produse de uz gospodăresc, dotate cu sistem de aerisire. Produsele sunt depozitate pe suporturi de metal și lemn. Depozitul de păstrare a legumelor și fructelor este o încăpere foarte mare și veche de pe teritoriul Centrului. Bucătăria este dotată cu utilaj tehnic modern. Blocul unu de cazare pentru beneficiari este constituit din 7 grupe pentru beneficiari mai gravi a stării de sănătate. Toate șapte grupe de cazare dispun de o mini bucătărie pentru deservirea și repartizarea meselor beneficiarilor.
		Spălătorie, uscătorie, separare rufe	Centrul dispune de spălătorie, uscătorie, separare rufe curate/murdare pentru igienizarea hainelor și lenjeriei. Utilajul este modern în

			curate/murdare pentru igienizarea hainelor și lenjeriei.	stare funcțională. Există spații special amenajate interne/externe pentru uscare.
			Cabinet pentru consultații medicale, infirmerie, spații pentru administrarea tratamentului, izolator.	Centrul dispune de 2 posturi medicale, un cabinet pentru proceduri, izolator, sală de tratament kinetoterapeutic. Lipsește funcția de kinetoterapeut.
			Birouri administrative (director, contabil ș.a.). Spații pentru personal (vestiare, dușuri, sală de odihnă).	Spațiile administrației se află la etajul doi în blocul doi, cu birouri pentru director cu anticameră, biroul directorului adjunct, RU, contabilitate, asistenți sociali, dotate cu echipament tehnic necesar și mobilier. Există spații pentru personal, dotat cu mobilier, grup sanitar, vestiar.
2	Accesibilitate și siguranță	Accesibilitate fizică	Rampe conforme ($\leq 8\%$), mânere, uși min. 90 cm, fără praguri, coridoare largi.	Clădirea este accesibilă persoanelor cu dizabilități fizice și celor cu mobilitate redusă, există rampă de acces /sunt bare de suport, nu sunt bariere de deplasare în tot spațiul serviciului în interior și exterior. Beneficiarii cu deficiențe locomotorii dependenți de scaun cu roțile sunt plasați la etajul întâi unde sunt rampe de acces în exterior.
			Lift adaptat (dacă e cazul).	Nu este
		Adaptări interioare	Mânere de sprijin, podele antiderapante, mobilier cu colțuri rotunjite (băi adaptate cu mânere de sprijin, dușuri fără praguri, toalete adaptate).	Accesul la băi și toalete este limitat pentru persoanele cu dizabilități locomotorii sau senzoriale. Nu toate toaletele sunt adaptate cu bare de sprijin și nu sunt prevăzute pentru beneficiarii cu masa corporală mai mare. Pentru beneficiarii cu dizabilități senzoriale nu sunt instalate indicatori sonori sau lumină mai puternică. Băile nu sunt adaptate cu mânere de sprijin, dușurile sunt adânci cu imposibilitatea de utilizare individuală (doar cu sprijinul infirmierelor), podelele nu sunt antiderapante, mobilierul nu are colțuri rotunjite.
	Siguranță funcțională	Iluminat de siguranță, lipsa obstacolelor 1.Sisteme de semnalizare, butoane de	Clădirea este iluminată corespunzător unui serviciu social (artificial și natural) există suficientă lumină în încăperi, acces la lumina naturală/soare, becurile sunt led/economice, inclusiv pe coridoarele Centrului sunt instalate becuri cu senzor	

			panică, alarme, interfoane: 2. Iluminat de siguranță.	pentru economie. Nu există butoane de panică, interfoane.
3	Dotări și echipamente	Camere de locuit	Paturi joase, saltele ortopedice, dulapuri, noptiere, spațiu pentru scaun rulant (Mobilier adaptat: paturi medicale, scaune cu brațe, mese reglabile).	Centrul nu de dispune de mobilier adaptat. Paturi medicale insuficiente, scaune cu brațe, mese reglabile. Mobilierul este învechit. Beneficiarii ținuiți sunt asigurați cu paturi dotate cu mânere de sprijin, dar lipsesc paturile medicale și saltelele ortopedice. Mobilierul din sala de mese nu este reglabil. Din cauza spațiului limitat, nu toți beneficiarii dispun de noptieră și dulap individual în camerele de cazare.
		Grupuri sanitare	WC înălțat, duș nivel sol, bare sprijin, chiuvete joase.	Grupurile sanitare nu sunt adaptate necesităților beneficiarilor, majoritatea dotate cu cabină de duș cu cadă înaltă și cadă separată în aceeași încăpăre, fără perdea pentru asigurarea intimității, bare de sprijin insuficiente cât la cabina de duș, atât și la toalete.
		Spații terapie/ recuperare	Săli pentru kinetoterapie, ergoterapie/art-terapie (Tehnologii asistive: dispozitive pentru comunicare, alerte medicale).	În Centru este sală de tratament kinetoterapeutic. Lipsesc funcția de kinetoterapeut în statele de personal. În Centru funcționează 7 ateliere ocupaționale pentru beneficiari (Iudoterapie, ocupațional, meloterapia, handmade, hora literilor, terapia prin mișcare și „centrul Speranța”). Centrul nu dispune de tehnologii asistive (dispozitive pentru comunicare, alerte medicale).
		Echipamente generale	Tensiometre, termometre, scaune duș, cadre de mers, cărucioare (Echipamente medicale: aparatură pentru fizioterapie, tensiometre, termometre).	Centru este asigurat cu echipamente medicale: termometre, tensiometre, aparate pentru proceduri de fizioterapie (o parte sunt învechite), persoanele cu dizabilități locomotorii sunt asigurați cu cărucioare sau cadre de mers (premergătoare). În majoritatea grupurilor sanitare lipsesc scaunele speciale pentru duș. Nu sunt folosite metode adaptate pentru beneficiari cu dizabilități senzoriale, de comunicare sau cu dificultăți de înțelegere. Nu există ochelari, saltele adaptive sau aparate auditive.
		Gospodărirea internă	Frigidere, aragaze, hote, mașini de spălat, uscătoare, dulapuri.	Centrul este dotat cu utilaje pentru bucătărie, spălătorie, uscătorie.
4	Spații exterioare	Acces rutier/pietonal	Alei pavate, acces pentru ambulanță/pompieri/transport	Spațiul extern este accesibil pentru necesități de urgență (ambulanță, pompieri). Există parcare spațioasă pentru personal și vizitatori.

			adaptat (parcări accesibile pentru personal și vizitatori).	
		Zone relaxare	Foișoare, bănci, mese, spațiu socializare, zone verzi (curți sau grădini amenajate cu alei accesibile, foișoare, locuri de relaxare).	Spațiul din jurul blocurilor este amenajat cu alei, foișoare, bănci, teren de joacă echipat cu utilaj sportiv, pe teritoriu cresc pomi fructiferi, flori de grădină și arbuști decorativi.
		Grădină terapeutică	Culturi accesibile (ierburi, flori, legume), activități horticoale.	Spațiul extern este amenajat cu pomi fructiferi (vișini, cireși, meri), conifere, flori. În cadrul Centrului nu sunt dezvoltate și organizate activități horticoale.
		Împrejurimi și siguranță	Gard, poartă cu închidere sigură iluminat perimetral.	Blocurile sunt împrejmuite cu gard din piatră cu două intrări. Intrările în Centrul sunt cu închidere sigură și pază pe perimetrul teritoriului. Întreg teritoriul Centrului și spațiile utilizate sunt iluminate extern.
5	Resurse umane și administrative. Birouri accesibile pentru personalul de conducere și gestionare.	Personal administrativ	Director, contabil, RU, Jurist, secretară (birouri accesibile pentru personalul de conducere și gestionare).	Conform statelor de personal Centrul dispune de 10 funcții de conducere. Spațiile administrației se află la etajul doi în blocul doi, cu birouri pentru director cu anticameră, biroul directorului adjunct, RU, contabilitate, asistenți sociali, dotate cu echipament tehnic necesar și mobilier.
		Personal specializat	Medici (stomatolog, epidemiolog,) asistenți medicali, infirmieri, psiholog, kinezoterapeut, asistent social, instructori.	Conform statelor de personal instituția dispune de 41,5 funcții de personal specializat. Centrul nu are în statele de personal stomatolog, epidemiolog, psiholog, kinezoterapeut și maseur.
		Personal auxiliar	Bucătari, spălătorese, îngrijitori, curățenie (spații pentru personal; vestiar, dușuri, săli de odihnă)	Conform statelor de personal instituția dispune de 133 funcții de personal auxiliar. Personalul auxiliar dispune de spații destinate vestiarelor, dușuri și spații pentru odihnă.
6		Securitate fizică	Camere video, sistem control	Centrul dispune de pază la intrarea centrală 24/24 ore (paznic).

Sisteme de securitate și protecție		acces (interfon, cartele, pază).	Pe perimetrul Centrului și în interiorul încăperilor comune funcționează 16 camere video pentru asigurarea securității beneficiarilor și angajaților.
	Siguranță incendii	Detectoare fum/gaz, alarme, stingătoare, planuri evacuare, exerciții.	Clădirea este echipată cu mijloace și măsuri adecvate pentru protecția beneficiarilor împotriva riscurilor de incendiu. Sunt instalate sisteme antiincendiu, inclusiv extinctoare, alarme de fum, iar infrastructura permite evacuarea în condiții de siguranță, inclusiv pentru persoanele cu mobilitate redusă. Personalul este instruit corespunzător pentru a interveni în caz de incendiu și sunt organizate periodic exerciții de simulare a situațiilor de urgență.
	Siguranță beneficiari	Sistem apel urgență, iluminat nocturn pe holuri.	Coridoarele și spațiile comune din Centru sunt iluminate pe timp de noapte.

Capitolul II. REZULTATELE EVALUĂRII ȘI PREZENTAREA SCORURILOR PENTRU FIECARE DOMENIU

2.1. DOMENIUL 1. DREPTUL LA CONDIȚII ADECVATE DE TRAI ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială este esențial într-un centru de plasament pentru persoane cu dizabilități deoarece asigură un mediu sigur, sănătos și demn, adaptat nevoilor specifice ale beneficiarilor. Acest drept garantează accesul la servicii sociale și medicale specializate, condiții de locuire și igienă corespunzătoare, alimentație adecvată și posibilitatea de a-și păstra intimitatea și autonomia. Un mediu adecvat contribuie la menținerea sănătății fizice și psihice, la dezvoltarea abilităților personale și la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, prevenind marginalizarea și izolarea. De asemenea, respectarea acestui drept este în conformitate cu standardele naționale și internaționale privind protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv prevederile legale din Republica Moldova¹. Prin asigurarea condițiilor adecvate de trai și protecție socială, centrul de plasament contribuie la promovarea demnității, egalității și participării active a beneficiarilor în viața comunității, sprijinind astfel integrarea lor socială și dezvoltarea personală.

Domeniul 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială este constituit din șase standarde de bază formate din 5-6 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării dreptul beneficiarilor Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, din mun. Orhei este realizat în proporție de 80% din 100%. Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.²

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială.	R/T (80 %)
Standardul 1.1: Clădirea Centrului dispune de condiții fizice bune.	R/T (93 %)
Standardul 1.2: Condițiile de dormit sunt bune și asigură dreptul la intimitate.	R/P (61 %)
Standardul 1.3: Condițiile de igienă și sanitație sunt respectate în Centru.	R/P (70 %)
Standardul 1.4: Beneficiarii au acces la alimentație calitativă, apă potabilă, îmbrăcăminte și încălțăminte, alte bunuri personale conform preferințelor și nevoilor.	R/T (88 %)
Standardul 1.5: Beneficiarii pot comunica liber cu cine doresc și se bucură de dreptul la libertate în Centru.	R/P (73 %)
Standardul 1.6: Centrul oferă un mediu primitiv, confortabil și stimulant pentru participarea activă a beneficiarilor.	R/T (94 %)

¹ Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități

² Anexa 1 Tabelul 1

Standardul 1.1 Clădirea serviciului dispune de condiții fizice bune

Rezultatele evaluării celor șase criterii aferente Standardului 1.1. evidențiază o respectare semnificativă a drepturilor beneficiarilor, cu un nivel general de conformitate de 93%. Sunt respectate în totalitate cinci criterii de evaluare din cele șase stabilite acestui standard, un criteriu este realizat parțial.

Standardul 1.1 Clădirea este într-o stare fizică bună	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) ferestrele nu sunt sparte, 2) vopseaua de pe pereți este intactă, 3) acoperișul este, în ansamblu, funcțional, 4) geamurile din dormitoare beneficiarilor au fost schimbate, nu sunt sparte și asigură o izolare termică și fonică suficientă, 5) ușile externe calitative, nu permit să pătrundă frigul, 6) clădirea este accesibilă persoanelor cu dizabilități fizice și celor cu mobilitate redusă, 7) există rampă de acces /sunt bare de suport, nu sunt bariere de deplasare în tot spațiul serviciului în interior și exterior, 8) beneficiarii cu deficiențe locomotorii dependenți de scaun cu roțile sunt plasați la etajul întâi unde sunt rampe de acces în exterior, 9) clădirea este iluminată artificial și natural, becurile sunt led/economice, inclusiv pe coridoare sunt instalate becuri cu senzor, 10) sistemul de încălzire este funcțional, eficientă din punct de vedere energetic, 11) există sistem de ventilare adecvat, ferestrele pot fi deschise în toate spațiile inclusiv în băi și grupurile sanitare, 12) sunt instalate sisteme antiincendiu, inclusiv extincitoare, alarme de fum, iar infrastructura permite evacuarea în condiții de siguranță, inclusiv pentru persoanele cu mobilitate redusă, 13) personalul este instruit corespunzător pentru a interveni în caz de incendiu și sunt organizate periodic exerciții de simulare a situațiilor de urgență, 14) Centrul este racordat la un sistem centralizat de alimentare cu apă și de canalizare, beneficiind de infrastructură adecvată pentru asigurarea accesului continuu la servicii de apă potabilă și evacuare a apelor uzate.	<ol style="list-style-type: none"> 1) în unele birouri ale specialiștilor au rămas montate geamuri vechi, degradate, prin care se produce infiltrație de aer rece, 2) caloriferele nu sunt prevăzute cu elemente de protecție care să prevină riscul de arsuri pentru persoanele aflate în centru, 3) acoperișul prezintă în unele zone infiltrații, 4) nu există posibilitatea de conectare/aprovizionare cu apă din surse alternative în caz de necesitate.

Standardul 1.2 Condițiile de dormit sunt bune și asigură dreptul la intimitate

Rezultatele evaluării celor șase criterii de evaluare aferente Standardului 1.2. evidențiază o realizare a standardului de 61%. Sunt respectate în totalitate două criterii de evaluare din cele șase stabilite acestui standard, un criteriu este realizat parțial, două criterii sunt realizate inițial și un criteriu nu a fost realizat.

Standardul 1.2 Condițiile de dormit sunt bune și asigură dreptul la intimitate	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) beneficiarii plasați în serviciu decid timpul când merg la somn și timpul de trezire, în dependență de necesități individuale și stare a sănătății, 2) Serviciul dispune de un program zilnic pentru orientarea beneficiarilor, dar totodată se iau în considerare necesitățile individuale ale fiecărui beneficiar, 3) beneficiarii dispun de toate condițiile pentru odihnă și somn. Fiecare beneficiar are pe patul său, saltea, plapumă, pătură, pernă și albituri în stare bună, 4) lenjeria de pat se spală regulat și la cererea utilizatorilor, 5) hainele și bunurile personale sunt depozitate într-un dulap comun, cu despărțituri individualizate pentru fiecare beneficiar, amplasat într-un spațiu destinat uzului comun. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) dormitoarele nu dispun de spațiu suficient pentru fiecare persoană. Nu se respectă asigurarea spațiului de cel puțin 6 mp per beneficiar, conform Standardelor minime, 2) în odăile de cazare nu toți beneficiarii dispun de noptieră și dulap pentru păstrarea lucrurilor personale, 3) nu toate noptierele și dulapurile personalizate se încuie la cheie, 4) nu există spații gestionate de personal și registru de păstrare a lucrurilor personale ale beneficiarilor, 5) dormitoarele nu oferă condiții adecvate pentru asigurarea intimității persoanelor cazate, întrucât ușile acestora nu sunt prevăzute cu sisteme de închidere din interior.

Standardul 1.3 Condițiile de igienă și sanitație sunt respectate în Centru

Analiza celor cinci criterii de evaluare aferente Standardului 1.3. evidențiază o medie generală de realizare a standardului de 70%. Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele cinci stabilite acestui standard și două criterii au primit scorul de realizare inițială.

Standardul 1.3 Condițiile de igienă și sanitație sunt respectate în Centru	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) băile și toaletele igienizate regulat, nu există miros neplăcut, dușurile, robinetele, chiuvetele, WC sunt în stare funcțională, există acces la apă caldă și rece fără întreruperi, 2) beneficiarii care au capacități de autodeservire au acces permanent la baie și la produse igienice, 3) fiecare grupă de 10-12 beneficiari dispune de propriile spații sanitare, 4) beneficiarii imobilizați primesc suportul necesar din partea angajaților la igienă personală, 5) personalul este instruit să respecte intimitatea beneficiarilor și utilizează echipamente de protecție adecvate, 6) centrul dispune de o frizeră care oferă servicii de frizerie și bărbierit la solicitarea beneficiarilor. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) spațiile sanitare nu sunt accesibile pentru persoanele cu dificultăți locomotorii sau senzoriale, 2) băile pentru beneficiari nu asigură intimitate, 3) baia și toaletele nu sunt accesibile pentru persoanele cu dificultăți locomotorii și senzoriale, pentru persoanele imobilizate.

Standardul 1.4 Beneficiarii au acces la alimentație calitativă, apă potabilă, îmbrăcăminte și încălțăminte, alte bunuri personale conform preferințelor și nevoilor

Analiza celor cinci criterii aferente Standardului 1.4, denotă o medie generală de realizare a standardului de 88% . Sunt respectate în totalitate patru criterii de evaluare din cele cinci stabilite acestui standard și un criteriu este realizat parțial.

Standardul 1.4 Beneficiarii au acces la alimentație calitativă, apă potabilă, îmbrăcăminte și încălțăminte, alte bunuri personale conform preferințelor și nevoilor	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) mîncarea este nutritivă și meniul este echilibrat, există flexibilitate pentru meniu în conformitate cu indicațiile medicale ale fiecărui beneficiar (diete speciale, beneficiari alimentați prin sondă), 2) mîncarea este pregătită în condiții satisfăcătoare, 3) beneficiarii imobilizați sunt alimentați în grupele de cazare, cu suport din partea personalului, 4) apa potabilă este accesibilă pentru toți și sigură pentru a fi consumată, persoanele cu mobilitate redusă au acces la apă potabilă în dormitoare, 5) beneficiarii sunt asigurați cu îmbrăcăminte și încălțăminte, condițiile sanitare de păstrare a acestora sunt bune.	<ol style="list-style-type: none"> 1) lista produselor nu se întocmește cu participarea beneficiarilor, 2) spațiile și condițiile de servit masa nu sunt apropiate condițiilor familiale, 3) mobilierul nu oferă siguranță și confort adecvat avînd în vedere starea de sănătate a beneficiarilor.

Standardul 1.5 Beneficiarii pot comunica liber cu cine doresc și se bucură de dreptul la libertate în Centru

Analiza cinci criterii aferente Standardului 1.5 denotă o medie generală de realizare a standardului de 73% . Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele cinci stabilite acestui standard, iar două criterii reprezintă realizare inițială.

Standardul 1.5 Beneficiarii pot comunica liber cu cine doresc și se bucură de dreptul la libertate în Centru	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) beneficiarii pot comunica în orice limbă, 2) beneficiarii au acces liber la internet, 3) beneficiarii se pot deplasa liber pe tot teritoriul serviciului, 4) vizitele din partea familiei și prietenilor sunt permise și se desfășoară într-o cameră specială, 5) beneficiarii pot să efectueze vizite externe la rude sau persoane apropiate.	<ol style="list-style-type: none"> 1) beneficiarii utilizează un telefon amplasat în cabinetul medical și discuțiile au loc în prezența personalului astfel, confidențialitatea convorbirilor nu este asigurată, 2) pentru beneficiarii cu deficiențe de vedere, auz sau vorbire, nu există interpreți specializați sau utilizarea unui limbaj mimico-gestual standardizat; comunicarea se realizează predominant prin gesturi informale.

Standardul 1.6 Centrul oferă un mediu primitiv, confortabil și stimulant pentru participarea activă persoanelor

Analiza celor cinci criterii aferente Standardului 1.4. indică o medie generală de realizare a standardului de 94%.

Standardul 1.6 Centrul oferă un mediu primitiv, confortabil și stimulant pentru participarea activă persoanelor	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) există suficient spațiu și zone amenajate pentru activități de grup, 2) există posibilități de a asculta muzică, a privi TV, jocuri de masă, materiale pentru meșteșugărit, activități în aer liber (creștere flori, seră, amenajare, 3) prestatorul organizează anumite activități culturale și de agrement cu artiști și/sau voluntari din afara Centrului, 4) beneficiarii au dezvoltat în cadrul centrului un ansamblu de cântece și dansuri populare. Participă la diverse evenimente în cadrul centrului, în comunitate și în alte instituții de același profil, 5) beneficiarii au dreptul de a comunica și relaționa cu toate persoanele din serviciu fără bariere, 6) beneficiarii sunt încurajați să stabilească un grup de suport, să mențină relațiile cu familia, prietenii.	<ol style="list-style-type: none"> 1) accesibilitatea persoanelor cu necesități locomotorii în unele spații comune este redusă, 2) persoanele din grupul de suport nu sunt implicate la implementarea PIA, 3) nu există un acord de colaborare semnat cu autoritatea publică locală (APL) pentru a sprijini implicarea sistematică a beneficiarilor în activitățile din comunitate.

Concluzii privind realizarea Domeniului 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială

Evaluarea celor șase standarde din domeniul „Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială” indică că acest domeniu este realizat cu un nivel general de conformitate de 80%, ceea ce reflectă un nivel înalt, reflectă eforturi semnificative ale administrației instituției, dar și unele aspecte care necesită îmbunătățiri.

Beneficiarii se bucură de un mediu fizic bine întreținut, spații curate și adaptate parțial pentru persoane cu dizabilități, acces la alimentație variată, apă potabilă, servicii de igienă, asistență medicală și oportunități de participare la activități sociale și culturale. Libertatea de mișcare și comunicare este respectată, iar legăturile cu familia și comunitatea sunt încurajate. Totuși, există riscuri și deficiențe importante care afectează calitatea vieții beneficiarilor: dormitoarele supraaglomerate nu respectă standardele minime de spațiu, intimitatea și siguranța bunurilor personale sunt insuficient asigurate, accesibilitatea spațiilor sanitare pentru persoanele cu dizabilități este limitată, iar mobilierul din sălile de mese nu oferă confort adecvat. Comunicarea pentru persoanele cu deficiențe senzoriale și accesul la convorbiri confidențiale rămân problematice, iar implicarea beneficiarilor și a grupului de suport în planificarea serviciilor este redusă. Lipsa unui acord de colaborare cu autoritatea publică locală limitează integrarea comunitară autentică.

În concluzie, Centrul respectă drepturile beneficiarilor la condiții adecvate de trai și asigură un nivel bun de siguranță, igienă și participare socială, dar sunt necesare unele îmbunătățiri privind spațiul de cazare, intimitatea, accesibilitatea, comunicarea accesibilă și implicarea activă a beneficiarilor și a grupului de suport în procesele decizionale.

2.2. DOMENIUL 2. DREPTUL LA CEL MAI ÎNALT STANDARD DE SĂNĂTATE FIZICĂ ȘI MINTALĂ

Asigurarea dreptului la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală pentru persoane cu dizabilități garantează accesul la servicii medicale și de reabilitare de calitate, adaptate nevoilor specifice ale beneficiarilor, fără discriminare. Un nivel adecvat de sănătate susține bunăstarea fizică și psihică, contribuind la menținerea demnității, autonomiei și incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

Domeniul dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală este constituit din patru standarde de bază formate din 4-6 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării dreptul beneficiarilor Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități mun. Orhei este realizat în proporție de 75% din 100%.

Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.³

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală.	R/P (75 %)
Standardul 2.1. Beneficiarii au acces la asistență medicală primară fără discriminare.	R/T (100 %)
Standardul 2.2 Centrul dispune de personal calificat în acordare asistenței medicale primare.	R/T (90 %)
Standardul 2.3. Reabilitarea fizică și psiho-emoțională contribuie la creșterea independenței și participării.	R/P (63 %)
Standardul 2.4. Serviciile de sănătate sexuală și reproductivă sunt accesibile beneficiarilor din cadrul Centrului.	R/I (45 %)

Standardul 2.1 Beneficiarii au acces la asistență medicală primară fără discriminare

Rezultatele evaluării arată că Centrul îndeplinește în totalitate Standardul 2.1, privind accesul la asistență medicală primară fără discriminare, obținând un scor de 100%.

³ Anexa Tabelul 2

Standardul 2.1 Beneficiarii au acces la asistență medicală primară fără discriminare	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) toți beneficiarii au acces la servicii de asistență medicală primară în Centru și în comunitate fără discriminare pe criteriu de limbă, religie, sex, etnie, dizabilitate, vârstă, 2) beneficiarii sunt admiși în serviciu în baza criteriilor de eligibilitate, criteriile de admitere nu conțin prevederi discriminatorii, 3) admiterea beneficiarilor în Centru se efectuează în baza deciziei Grupului de lucru intersectorial pentru examinarea solicitărilor de admitere în plasament, semnată de fondator și eliberată de AGSSSI, 4) toți beneficiarii necesită tratament în domeniul sănătății mintale au acces la suport și îngrijire în serviciu sau sunt referiți la servicii de sănătate, 5) toți beneficiarii sunt asigurați medical, 6) angajații serviciului colaborează cu medicul de familie unde este la evidență persoana pentru a beneficia de medicamente compensate, 7) beneficiarii cu probleme de sănătate mintală nu sunt excluși din serviciu din această cauză, dar primesc tratamentul prescris de medicul psihiatru în Centru, 8) medicul de familie și/sau medicul psihiatru monitorizează beneficiarii care stau la evidență cu anumite boli cronice sau tulburări de sănătate mintală pe perioada plasamentului în Centru, 9) medicul psihiatru de la Centrul de sănătate mintală din Orhei este angajat prin cumul la 0,25 normă la CP și acordă asistență medicală necesară beneficiarilor, inclusiv duce evidența stării de sănătate mintală a fiecărui beneficiar. 	

Standardul 2.2 Centrul dispune de personal calificat în acordarea asistenței medicale primare

Rezultatele evaluării celor șase criterii aferente Standardului 2.2. denotă o medie generală de realizare a standardului de 90% . Patru criterii de evaluare din cele șase stabilite acestui standard sunt respectate în totalitate, iar două criterii sunt realizate parțial .

Standardul 2.2 Centrul dispune de personal calificat în acordarea asistenței medicale primare	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) personalul Centrului este calificat pentru acordarea primului ajutor, administrarea medicamentelor prescrise și implementarea planului de reabilitare medicală, colaborând eficient cu medicii specialiști, 2) beneficiarii au acces la servicii medicale și psihiatrice, 3) administrarea tratamentului se face strict conform schemelor elaborate de medicii specialiști, 4) medicamentele psihotrope sunt păstrate și gestionate conform procedurilor interne, centrul asigură și măsuri de protecție pentru prevenirea bolilor infecțioase. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) beneficiarii nu pot alege medicul psihiatru, acesta fiind unic pentru raion, 2) majoritatea beneficiarilor nu au capacitatea de a semna acordul informat pentru tratament din cauza limitărilor de percepere a propriei stări de sănătate, ceea ce limitează aplicarea principiului consimțământului informat.

Standardul 2.3 Reabilitarea fizică și psiho-emoțională contribuie la creșterea independenței și participării

Rezultatele evaluării celor șase criterii aferente Standardului 2.3. indică o medie generală de realizare a standardului de 63%. Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele șase stabilite acestui standard, un criteriu este realizat inițial și două criterii nu sunt realizate.

Standardul 2.3 Reabilitarea fizică și psiho-emoțională contribuie la creșterea independenței și participării	
Puncte forte	Puncte slabe
5) în cazul unor dificultăți fizice sau probleme de sănătate mintală grave, beneficiarul este referit pentru servicii medicale specializate în staționar, 6) beneficiarii au acces la servicii religioase pentru suport psiho-emoțional, 7) în cazul unor dificultăți fizice sau probleme de sănătate mintală grave, beneficiarii sunt referiți pentru servicii medicale specializate în staționar la Spitalul din Orhei sau la Spitalul de Psihiatrie din Orhei, 8) beneficiarii au acces la servicii paliative specializate, după caz. La necesitate beneficiarii sunt referiți la Centrul "Angelus" din s. Isacova sau la Spitalul din Orhei.	1) PIA nu cuprind activități de reabilitare fizică, 2) instituția nu are în statele de personal psiholog, 3) instituția nu are în statele de personal kinetoterapeut și maseur, 4) beneficiarii au acces limitat la activități recreative (precum dans sau gimnastică) și la servicii religioase pentru suport emoțional.

Standardul 2.4 Serviciile de sănătate sexuală și reproductivă sunt accesibile beneficiarilor

Rezultatele evaluării celor cinci criterii aferente Standardului 2.4. indică o medie generală de realizare a standardului de 45% . Este respectat în totalitate un criteriu de evaluare din cele cinci stabilite acestui standard, două criterii sunt realizate parțial și două criterii nu sunt realizate.

Standardul 2.4 Serviciile de sănătate sexuală și reproductivă sunt accesibile beneficiarilor	
Puncte forte	Puncte slabe
1) asistenții medicali și pedagogii sociali organizează periodic activități de instruire și informare privind dreptul la sănătate fizică, mintală, sexuală și reproductivă. personalul asigură confidențialitatea privind utilizarea mijloacelor de contracepție și accesarea serviciilor de sănătate sexuală și reproductivă.	1) în cadrul Centrului beneficiarii nu au suport pentru a accesa serviciile de sănătate sexuală și reproductivă. În afara Centrului sunt referiți la necesitate la CMC Orhei, 2) beneficiarii nu au acces gratuit la mijloace moderne de contracepție, 3) beneficiarii nu cunosc metodele de contracepție moderne, nu dispun de informații suficiente, 4) deciziile privind utilizarea metodelor de contracepție sau accesarea altor servicii de sănătate sexuală și reproductivă nu sunt luate de către beneficiari, ci de personalul Centrului.

Concluzii privind realizarea Domeniului 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală

Evaluarea domeniului „Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală” reflectă un nivel general de conformitate de 75%.

Centrul asigură un nivel satisfăcător de acces la asistență medicală primară și protecție a sănătății, respectând principiile nediscriminării și profesionalismului. Centrul asigură un mediu incluziv și acces egal la servicii medicale și de sănătate mintală pentru toți beneficiarii, respectând principiile de nediscriminare și echitate. Personalul este calificat pentru primul ajutor, administrarea tratamentelor și colaborarea cu specialiștii, iar beneficiarii sunt protejați prin proceduri interne și măsuri de prevenire a bolilor infecțioase. Totuși, există unele deficiențe: aplicarea principiului consimțământului informat este limitat din cauza capacității reduse de a percepe propria stare de sănătate a majorității beneficiarilor, iar accesul la reabilitare fizică și psiho-emoțională, precum și la activități specializate de psiholog și kinetoterapeut, este insuficient în cadrul Centrului.

Suportul pentru sănătatea sexuală și reproductivă este slab dezvoltat: beneficiarii nu au acces direct la serviciile specializate sau la educație practică, iar deciziile privind contracepția sunt luate de personal, nu de beneficiari, ceea ce limitează autonomia și exercitarea drepturilor acestora. În ansamblu, serviciile medicale sunt accesibile și reglementate, dar există necesitatea de îmbunătățire a suportului integrat și personalizat pentru reabilitare, precum și de dezvoltare a activităților de informare și acces la servicii de sănătate sexuală și reproductivă.

2.3. DOMENIUL 3. DREPTUL LA CAPACITATE JURIDICĂ, LA LIBERTATE ȘI SECURITATE PERSONALĂ

Asigurarea dreptului la capacitate juridică, libertate și securitate personală pentru persoane cu dizabilități este esențială pentru respectarea demnității, autonomiei și egalității acestora în fața legii. Capacitatea juridică le conferă persoanelor cu dizabilități dreptul de a-și exercita în mod egal drepturile și obligațiile, inclusiv de a lua decizii fundamentale privind sănătatea, educația, munca și viața personală, fără a fi private arbitrar de acest drept din cauza dizabilității.

Domeniul dreptul la capacitate juridică, libertate și securitate personală este constituit din patru standarde de bază formate din 4-6 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării dreptul beneficiarilor Centrului este realizat în proporție de 64% din 100%.

Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.⁴

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 3: Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală	R/P (64%)
Standardul 3.1. Beneficiarii decid tipul de asistență și îngrijire în baza nevoilor și preferințelor.	R/I (44%)
Standardul 3.2. Centrul dispune de proceduri clare pentru tratamentul și oferirea asistenței fără consimțământul beneficiarului.	R/P (52%)
Standardul 3.3. Capacitatea juridică a beneficiarilor constituie o prioritate în luarea deciziilor privind asistența și îngrijirea în Centru.	RT (80%)
Standardul 3.4. Beneficiarii au dreptul la confidențialitate și acces la dosarele personale.	R/T (79%)

Standardul 3.1 Beneficiarii decid timpul de asistență și îngrijire în baza nevoilor și preferințelor

Rezultatele evaluării celor patru criterii aferente Standardului 3.1 denotă o medie generală de realizare a standardului de 44%. Astfel, din cele patru criterii de evaluare, trei criterii au fost realizate inițial și un criteriu nu este realizat.

Standardul 3.1 Beneficiarii decid timpul de asistență și îngrijire în baza nevoilor și preferințelor	
Puncte forte	Puncte slabe
1) beneficiarii decid la ce activități merg în serviciu.	1) doar unii beneficiari cu un nivel mai dezvoltat de înțelegere, mai independenți sunt ajutați să facă alegeri și să-și expună preferințele, 2) beneficiarii nu decid sistarea sau încetarea prestării serviciilor înainte de perioada menționată în Acord/Contract. (trei beneficiari din cadrul unei Locuințe Protejate care au capacitatea de a decide sistarea sau încetarea acordării serviciilor nu aleg această opțiune,

⁴ Anexa Tabelul 3

	<p>deoarece sunt dependenți de serviciile acordate, deși sunt la o vârstă de peste 30 ani),</p> <p>3) majoritatea beneficiarilor nu comunică cu membrii familiei,</p> <p>4) angajații Centrului iau decizii în locul beneficiarilor,</p> <p>5) beneficiarii nu decid cu cine locuiesc într-o cameră,</p> <p>6) nu participă la luarea deciziilor privind meniul pentru alimentația în serviciu.</p>
--	---

Standardul 3.2 Centrul dispune de proceduri clare pentru tratamentul și oferirea asistenței fără consimțământul beneficiarului

Rezultatele evaluării a trei criterii de evaluare aferente Standardului 3.2. indică o medie generală de realizare a standardului de 52% . Astfel, din cele trei criterii de evaluare, două sunt realizate parțial și un criteriu nu este realizat.

Standardul 3.2 Centrul dispune de proceduri clare pentru tratamentul și oferirea asistenței fără consimțământul beneficiarului	
Puncte forte	Puncte slabe
<p>1) prestatorul de serviciu dispune de proceduri clare pentru tratament sau internare nevoluntară și apelează la aceste proceduri doar în cazuri de urgențe majore,</p> <p>2) personalul respectă protocoalele în domeniul sănătății.</p>	<p>1) beneficiarii nu dau consimțământul informat privind investigațiile și tratamentul medical,</p> <p>2) beneficiarii nu cunosc procedurile de contestare a tratamentului medical și nu cunosc procedura de depunere a plângerilor pentru internare nevoluntară și tratament forțat,</p> <p>3) un număr mic de beneficiarii care au capacități minime de conștientizare pot refuza tratamentul prin contestație în cazul în care consideră că nu este eficient sau are impact negativ.</p>

Standardul 3.3 Capacitatea juridică a beneficiarilor constituie o prioritate în luarea deciziilor privind asistența și îngrijirea în Centru

Rezultatele evaluării celor patru criterii aferente Standardului 3.3. indică o medie generală de realizare a standardului de 80%. Astfel, din cele patru criterii de evaluare, trei criterii sunt realizate în totalitate, iar un criteriu este realizat parțial.

Standardul 3.3 Capacitatea juridică a beneficiarilor constituie o prioritate în luarea deciziilor privind asistența și îngrijirea în Centru	
Puncte forte	Puncte slabe
<p>1) personalul interacționează cu beneficiarii în mod accesibil pentru capacitatea lor de înțelegere și de luare a deciziilor,</p> <p>2) prestatorul de serviciu oferă informații clare despre diagnostic, tratament, importanța implicării utilizatorului de servicii în activitățile de suport și îngrijire,</p> <p>3) beneficiarii au posibilitatea de a desemna o persoană de încredere (cu sau fără mandat de ocrotire) care să fie consultată în luarea deciziilor care îi privesc direct.</p>	<p>1) nici un beneficiar din Centru nu are desemnată persoană cu mandat de ocrotire conform legislație civile.</p>

Standardul 3.4 Beneficiarii au dreptul la confidențialitate și acces la dosarele personale

Rezultatele evaluării celor patru criterii aferente Standardului 3.4, indică o medie generală de realizare a standardului de 79%. Astfel, din cele patru criterii de evaluare, trei criterii sunt realizate în totalitate, iar un criteriu este realizat parțial.

Standardul 3.4 Beneficiarii au dreptul la confidențialitate și acces la dosarele personale	
Puncte forte	Puncte slabe
1) fiecare beneficiar are un dosar personal, păstrate în condiții care asigură confidențialitatea datelor, 2) prestatorul are politică de prelucrare a datelor cu caracter personal al beneficiarilor.	1) nu toți beneficiarii din serviciu cunosc despre existența dosarului personal, 2) informațiile din dosarele personale ale beneficiarilor nu sunt completate cu opiniile lor, cu poze sau alte materiale, 3) beneficiarii nu cunosc politica de prelucrare a datelor cu caracter personal, nu semnează declarații/acorduri de prelucrare a datelor și nu se expun dacă doresc sau nu să apară în materiale foto și video, 4) beneficiarii cunosc despre existența în serviciu a dosarului personal, dacă au nevoie au acces la informațiile din dosar, doar că nu se adresează cu astfel de întrebări și nici interes nu au.

Concluzii privind realizarea Domeniului 3: Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală

Evaluarea domeniului **Dreptul la capacitate juridică, libertate și securitate personală** reflectă un nivel general de conformitate de 75%.

Rezultatele evaluării reflectă rezultate bune, cât și deficiențe semnificative care necesită atenție și îmbunătățiri. Astfel, Centrul asigură un mediu sigur și bine structurat, unde beneficiarii primesc sprijin și îngrijire adaptate nivelului lor de autonomie și înțelegere. Personalul utilizează metode accesibile de comunicare și informare, iar deciziile privind îngrijirea sunt luate cu respectarea drepturilor beneficiarilor. Se depun eforturi pentru a implica beneficiarii în activități și pentru a-i informa despre opțiunile de tratament și consecințele acestora, inclusiv în cazul refuzului de tratament. Totuși, autonomia beneficiarilor rămâne limitată în aspecte importante ale vieții de zi cu zi, precum alegerea colegilor de cameră, a meniului sau posibilitatea de a întrerupe serviciile. Din cauza limitărilor de sănătate mintală, consimțământul informat nu poate fi aplicat pe deplin, iar majoritatea deciziilor sunt luate de personal sau, mai rar, de familie. Beneficiarii nu sunt mereu conștienți de drepturile lor, inclusiv de posibilitatea de a contesta deciziile sau de a depune plângeri. Deși Centrul promovează utilizarea serviciilor de suport și măsurile de ocrotire, implicarea activă a beneficiarilor în gestionarea datelor personale și în procesele decizionale este redusă. Politicile de confidențialitate sunt respectate de angajați, însă beneficiarii nu participă activ la aceste procese.

Centrul prioritizează siguranța, sprijinul și respectarea drepturilor beneficiarilor, dar este nevoie de măsuri suplimentare pentru a crește autonomia, participarea activă și nivelul de conștientizare a beneficiarilor în privința propriilor drepturi și a implicării în deciziile care îi privesc.

2.4 DOMENIUL 4. DREPTUL LA PROTECȚIE ÎMPOTRIVA TORTURII, RELELOR TRATAMENTE ȘI VIOLENȚEI

Dreptul la protecție împotriva torturii, tratamentelor inumane, degradante și violenței este un drept absolut și fundamental pentru orice persoană, având o semnificație deosebită pentru beneficiarii cu dizabilități din centrele de plasament. Protecția împotriva torturii, relelor tratamente și violenței este o condiție indispensabilă pentru asigurarea unui mediu sigur, respectuos și incluziv în centrele de plasament pentru persoane cu dizabilități.

Respectarea acestui drept nu doar previne abuzurile, ci contribuie la promovarea demnității, autonomiei și incluziunii sociale a beneficiarilor, fiind un indicator esențial al respectării drepturilor omului în orice societate.

Domeniul dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violență este constituit din patru standarde de bază formate din 4-5 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării dreptul beneficiarilor Centrului este realizat în proporție de 83% din 100%.

Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.⁵

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 4: Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violență.	R/T (83%)
Standardul 4.1. Beneficiarii au protecție împotriva violenței (fizică, sexuală, emoțională, economică, exploatare).	R/P (64%)
Standardul 4.2. Prestatorul utilizează metode alternative în locul izolării ⁶ și contenționării ⁷ în situații de criză.	R/T (100%)
Standardul 4.3. Beneficiarii nu sunt expuși unor tratamente fără consimțământul informat.	R/T (100%)
Standardul 4.4. Beneficiarii au protecție împotriva torturii și relelor tratamente.	R/P (66%)

Standardul 4.1 Beneficiarii au protecție împotriva violenței (fizică, sexuală, emoțională, economică, exploatare)

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 4.1, indică o media generală de realizare a standardului de 64%. Astfel, din cele patru criterii de evaluare, două criterii sunt realizate în totalitate și două criterii au primit scorul de realizare inițială.

⁵ Anexa Tabelul 4.

⁶ *Izolarea* înseamnă plasarea involuntară a unei persoane singure într-o cameră încuiată sau într-o zonă securizată din care este împiedicat fizic să o părăsească.

⁷ *Conținționare* - restricționare a libertății de mișcare a unei persoane, prin folosirea mijloacelor fizice, mecanice, chimice legale de imobilizare, care nu produc vătămări corporale, în scopul evitării și protejării de autoagresiune sau heteroagresiune (sursa: Legea 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mintală).

Standardul 4.1. Beneficiarii au protecție împotriva violenței (fizică, sexuală, emoțională, economică, exploatare)	
Puncte forte	Puncte slabe
1) angajații tratează beneficiarii cu respect și demnitate, 2) în situații de violență angajații cunosc cine oferă asistență specializată atât victimelor.	1) beneficiarii nu cunosc formele de violență și modalitatea de raportare a cazurilor de violență, în caz de necesitate se adresează directoarei, 2) procedura operațională privind protecția beneficiarilor împotriva abuzurilor a fost elaborată recent, însă personalul serviciului nu a fost instruit la acest capitol și nu a contrasemnat astfel de informare, 3) în situații de violență angajații nu cunosc cine oferă asistență specializată agresorilor.

Standardul 4.2 Prestatorul utilizează metode alternative în locul izolării și contenționării în situații de criză

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 4.2. denotă o realizare a standardului în proporție de 100%.

Standardul 4.2. Prestatorul utilizează metode alternative în locul izolării și contenționării în situații de criză	
Puncte forte	Puncte slabe
1) Beneficiarii nu sunt izolați sau contenționați în situații de criză. Centrul dispune de alternative la măsurile de izolare și contenționare, 2) Centrul dispune de procedură clară de intervenție în caz de <i>pericol social iminent</i> . Angajații cunosc tehnici de intervenție în situație de criză, tehnici de prevenire a vătămării persoanei și a celor din jur, 4) în caz de necesitate, se apelează la psihologul Centrului Prietenos Tinerilor din Orhei, 5) în caz de pericol social iminent angajații și beneficiarii apelează la serviciul 112, 6) având în vedere starea de sănătate a beneficiarilor, angajații diminuează accesul între beneficiari în cazuri de pericol iminent, 7) fiecare caz pentru care angajații au folosit măsuri de izolare sau contenționare sunt înregistrate și raportate conform procedurii către AGSSSÍ și Oficiul Avocatului Poporului, 8) la punctul medical este registru de înregistrare a tuturor situațiilor privind vătămările, actele de violență, abuz, izolare și cazuri de contenționare, 9) toate înregistrările se analizează în cadrul echipei Centrului și se iau măsuri corespunzătoare.	

Standardul 4.3 Beneficiarii nu sunt expuși unor tratamente fără consimțământul informat

Rezultatele evaluării criteriilor de evaluare aferente Standardului 4.3. indică realizarea standardului în proporție de 100%. Din cele patru criterii stabilite acestui standard, trei sunt realizate în totalitate, iar un criteriu nu este aplicabil pentru evaluare.

Standardul 4.3. Beneficiarii nu sunt expuși unor tratamente fără consimțământul informat	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul nu acceptă medicamente și oferă tratamente de ambulator în schimbul unor privilegii de la vânzătorii de medicamente, 2) există transparență în procurarea și administrarea medicamentelor, 3) în cadrul Centrului, nu au fost raportate cazuri de sterilizare a beneficiarilor și prestatorul nu recurge la astfel de acțiuni, având în vedere specificul beneficiarilor serviciului, 4) extracția dentară se efectuează doar în cazurile în care toate măsurile de tratament nu au dat rezultate, 5) prestatorul de servicii are acord de colaborare cu cabinetul stomatologic din cadrul CMC Orhei și toate tratamentele și procedurile medicale dentare se efectuează la medicul specialist și se înscriu în cartelele medicale ale beneficiarilor, 6) dovezi că se recurge la tratament și apoi la extracții dentare sunt menționate în cartelele medicale ale beneficiarilor. 	

Standardul 4.4 Beneficiarii au protecție împotriva torturii și relelor tratamente

Rezultatele evaluării criteriilor de evaluare aferente Standardului 4.4, denotă o media generală de realizare a standardului de 66% . Astfel, din cele cinci criterii stabilite acestui standard, trei criterii sunt respectate în totalitate, un criteriu este realizat parțial și realizarea unui criteriu nu este inițiată.

Standardul 4.4 Beneficiarii au protecție împotriva torturii și relelor tratamente	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) în caz de necesitate ei se adresează la Oficiul Avocatului Poporului, care de regulă organizează periodic ședințe de informare și monitorizare a situației în cadrul Centrului, 2) pe holurile instituției este afișat numărul de telefon Linia Verde pentru persoane cu dizabilități, 3) în unele locuri ale centrului sunt fixate cutii poștale pentru depunerea plângerilor în mod confidențial, 4) prestatorul de serviciu întreprinde măsuri disciplinare și/sau legale împotriva oricărei persoane care aplică măsuri de tortură și rele tratamente în serviciu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul de serviciu nu dispune de un Plan de prevenire și combatere a torturii și relelor tratamente în conformitate cu recomandările Mecanismul Național de Prevenire a Torturii (MNPT) și recomandărilor în urma vizitelor periodice, 2) nu toți beneficiarii au capacitatea de asimila informația privind măsurile disciplinare sau legale în caz de aplicare a torturii și relelor tratamente, 3) beneficiarii cunosc că pot să se adreseze directorului instituției în cazurile de rele tratamente, însă nu toți beneficiarii pot să se deplaseze în blocul administrativ, dar directorul foarte rar vizitează blocurile de cazare ale beneficiarilor, 4) În Centru nici un beneficiar nu are numită persoană împuternicită cu mandat de ocrotire conform legislației civile.

Concluzii privind realizarea Domeniului 4: Dreptul la protecție împotriva torturii, rețelor tratamente și violență

Evaluarea domeniului dreptul la protecție împotriva torturii, rețelor tratamente și violență reflectă un nivel de realizare de 83%, însă cu diferențe considerabile de realizare între standarde.

Aceste rezultate reflectă că Centrul promovează o atitudine respectuoasă și o abordare bazată pe drepturile omului față de beneficiari, aliniindu-se la principiile internaționale și reformele recente din asistența socială care vizează protecția categoriilor vulnerabile și accesul la servicii. Personalul manifestă profesionalism și demnitate, evitând practicile restrictive precum izolarea sau conțenționarea, în favoarea metodelor non-violente și a alternativelor eficiente de gestionare a situațiilor de criză.

Procedurile interne de protecție împotriva abuzului și tratamentului degradant au fost aprobate, dar implementarea lor este încă în curs, întrucât angajații nu au semnat actele de informare și beneficiarii nu sunt suficient informați despre drepturile și mecanismele de raportare. Această situație reprezintă un risc pentru protecția beneficiarilor, mai ales pentru cei cu vulnerabilități accentuate. Deși nu au fost semnalate cazuri de violență sau abuz, Centrul trebuie să intensifice eforturile de informare și instruire atât a personalului, cât și a beneficiarilor, pentru a preveni și gestiona eficient orice potențial incident. Centrul asigură un proces transparent și etic în administrarea medicamentelor, evitând orice formă de favoritism sau abuz. În domeniul sănătății, sunt respectate standardele profesionale, iar intervențiile medicale sunt documentate și realizate de specialiști. Beneficiarii au acces la mecanisme confidentiale de depunere a plângerilor, dar capacitatea lor de a accesa aceste mecanisme este limitată de nivelul de conștientizare și de abilitățile cognitive.

În concluzie, Centrul oferă un mediu sigur, respectuos și transparent, cu atenție la drepturile și integritatea beneficiarilor, dar este necesară consolidarea implementării procedurilor de prevenire a abuzului, precum și dezvoltarea unor măsuri suplimentare de informare și sprijin individualizat pentru toți beneficiarii, în special a celor cu limitări cognitive sau fizice. Acest lucru va asigura protecția efectivă și autonomia tuturor beneficiarilor.

2.5 DOMENIUL 5. DREPTUL LA VIAȚĂ INDEPENDENTĂ ȘI TRAI ÎN COMUNITATE

Dreptul la viață independentă și trai în comunitate este o condiție esențială pentru realizarea deplină a celorlalte drepturi ale persoanelor cu dizabilități. Respectarea acestui drept transformă centrele de plasament din simple instituții de îngrijire în veritabile platforme de abilitare, incluziune și pregătire pentru o viață demnă în societate. Acest lucru contribuie la reducerea vulnerabilității, creșterea calității vieții și respectarea principiului fundamental al egalității de șanse pentru toți.

Domeniul dreptul la viață independentă și trai în comunitate este constituit din patru standarde de bază formate din 4-6 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării dreptul beneficiarilor Centrului este realizat în proporție de 49% din 100%. Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.⁸

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 5: Dreptul la viață independentă și trai în comunitate	R/I (49%)
Standardul 5.1. Beneficiarii primesc suport pentru autonomie personală.	R/P (57%)
Standardul 5.2. Beneficiarii pot accesa servicii de educație și suport pentru angajare și activități de voluntariat.	R/N (25%)
Standardul 5.3. Beneficiarii sunt sprijiniți să participe la viața publică și politică.	R/P (52%)
Standardul 5.4. Beneficiarii primesc suport pentru a participa la activități culturale, religioase, sportive și de agrement în comunitate.	R/P (63%)

Standardul 5.1 Beneficiarii primesc suport pentru autonomie personală

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 5.1. indică o medie generală de realizare a standardului de 57%. Astfel, din cele cinci criterii stabilite acestui standard, un criteriu este realizat în totalitate, un criteriu este respectat parțial și trei criterii sunt realizate inițial.

⁸ Anexa Tabelul 5

Standardul 5.1 Beneficiarii primesc suport pentru autonomie personală	
Puncte forte	Puncte slabe
<p>1) beneficiarii plasați ultimii ani cunosc/înțeleg motivul plasamentului și au semnat acord informat privind plasamentul,</p> <p>2) Centrul are dezvoltate șapte servicii sociale (două Locuințe Protejate și cinci Case Comunitare). Un grup de 39 beneficiari locuiesc în Locuințe Protejate și Case Comunitare dezvoltate în proximitatea Centrului. Aceștia sunt întreținuți integral din bugetul Centrului și asistați/ îngrijiți 24 ore de îngrijitor,</p> <p>3) în cadrul Centrului, doi beneficiari sunt angajați oficial în baza contractelor individuale de muncă, în calitate de muncitori auxiliari. Unul dintre aceștia este angajat cu normă întreagă (1,0 unitate), având un program de lucru redus de 6 ore pe zi, iar celălalt este angajat cu jumătate de normă (0,5 unitate), lucrând 3 ore pe zi,</p> <p>4) beneficiarii Centrului plasați în locuința protejată utilizează serviciile din comunitate (medicul de familie, oficiul poștal, serviciul de asistență socială comunitară, biserica, ANOFM, etc.).</p>	<p>1) o mare parte a beneficiarilor au fost abandonați la naștere și au trecut prin diverse forme de plasament de la o instituție la alta și nu cunosc motivele plasării la Centrul dat din cauza stării de sănătate și lipsa experienței anterioare de a locui în familie/comunitate,</p> <p>2) beneficiarii nu cunosc că pot solicita prestatorului sistarea sau încetarea prestării serviciului,</p> <p>3) o mare parte a beneficiarilor au fost abandonați la naștere și au trecut prin diverse forme de plasament de la o instituție la alta, având grad sever de dizabilitate și tot timpul s-au aflat la întreținerea deplină a statului. Prin urmare, nu a fost stabilit dreptul la alocații sociale și nu au beneficiat de aceste prestații bănești,</p> <p>4) beneficiarii plasați recent în instituție din familie au dreptul la alocații doar în perioadele de sistare a serviciilor mai mult de 30 zile, însă a fost menționat doar un astfel caz,</p> <p>5) nici un beneficiar al Centrului nu are desemnată o persoană împuternicită prin mandat de ocrotire,</p> <p>6) Un grup de 39 beneficiari locuiesc în Locuințe Protejate și Case Comunitare dezvoltate în proximitatea Centrului. Aceștia sunt întreținuți integral din bugetul Centrului și asistați/ îngrijiți 24 ore de îngrijitor. Programul zilnic și meniul alimentar din Locuințele Protejate și Casele Comunitare sunt identice cu cele din Centru și impactul asupra integrării sociale a beneficiarilor este limitat,</p> <p>7) administrația Centrului se confruntă cu dificultăți în colaborarea cu Serviciul de Asistență Socială Comunitară și serviciile de stat în or. Orhei, motivul fiind că instituția dată (Centrul) este de talie națională și nu este la gestiunea APL.</p>

Standardul 5.2 Beneficiarii pot accesa servicii de educație și suport pentru angajare și activități de voluntariat

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 5.2. denotă o medie generală de realizare a standardului de 25%. Astfel, din cele șase criterii stabilite acestui standard, un criteriu este realizat inițial, patru criterii nu sunt realizate, iar un criteriu nu este aplicabil evaluării.

Standardul 5.2 Beneficiarii pot accesa servicii de educație și suport pentru angajare și activități de voluntariat	
Puncte forte	Puncte slabe
<p>1) personalul Centrului este familiarizat cu serviciile de suport pentru angajarea beneficiarilor și oferă informare beneficiarilor în accesarea acestor servicii,</p> <p>2) trei beneficiari din locuința protejată se implică activ în activități de voluntariat desfășurate în cadrul Centrului.</p>	<p>1) o parte dintre beneficiari, în special cei din Locuința Protejată, sunt informați despre oportunitățile de instruire și angajare pe piața muncii,</p> <p>2) accesul beneficiarilor efectiv la angajare este limitat din cauza analfabetismului, neștiind să citească și să scrie,</p> <p>3) Planul Individual de Asistență nu include măsurile privind integrarea profesională,</p> <p>4) beneficiarii nu sunt informați despre oportunitățile de instruire din comunitate sau alte oportunități și nu sunt sprijiniți să participe,</p> <p>5) în prezent, nu există beneficiari angajați oficial în afara Centrului, beneficiarii din locuința protejată au avut tentative de a se angaja în câmpul muncii însă au fost respinși, motivul principal fiind faptul că nu știu să citească și să scrie.</p>

Standardul 5.3 Beneficiarii sunt sprijiniți să participe la viața publică și politică

Rezultatele evaluării criteriilor de evaluare aferente Standardului 5.3. indică o medie generală de realizare a standardului de 52%. Din cele cinci criterii stabilite acestui standard, un criteriu este realizat în totalitate, un criteriu este realizat parțial, două criterii sunt realizate inițial și un criteriu nu este realizat.

Standardul 5.3 Beneficiarii sunt sprijiniți să participe la viața publică și politică	
Puncte forte	Puncte slabe
<p>1) prestatorul serviciului oferă informații beneficiarilor despre evenimentele publice organizate la nivel de comunitate,</p> <p>2) angajații Centrului oferă informații privind valabilitatea actelor de identitate, și asigură perfectarea actelor de identitate pentru toți beneficiarii,</p> <p>3) beneficiarii au dreptul de a se implica în viața politică, inclusiv de a adera la partide politice sau de a candida la funcții electivă, în măsura în care nu sunt privați de capacitate de exercițiu printr-o hotărâre judecătorească.</p>	<p>1) beneficiarii și personalul angajat nu au menționat despre faptul implicării lor în viața politică,</p> <p>2) beneficiarii nu au menționat despre faptul aderării la organizațiile politice, sociale, religioase,</p> <p>3) beneficiarii nu participă la evenimente publice din comunitate, deoarece starea gravă a sănătății și mobilitatea foarte redusă nu permit participarea,</p> <p>4) beneficiarii nu participă la evenimente publice din comunitate, deoarece starea gravă a sănătății și mobilitatea foarte redusă nu permit participarea,</p> <p>5) la ultimele alegeri la vot au participat doar 31 de beneficiari din Centru și 39 din locuințele protejate și casele comunitare, conform unei liste interne elaborate de angajați.</p> <p>6) angajații Centrului facilitează procesul de înregistrare la circumscripțiile electorale doar pentru acei beneficiari selectați să participe la scrutin.</p>

Standardul 5.4 Beneficiarii primesc suport pentru a participa la activități culturale, religioase, sportive și agrement în comunitate

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 5.4. indică o media generală de realizare a

standardului de 63%. Astfel, în cele cinci criterii stabilite acestui standard, un criteriu este realizat în totalitate, trei criterii sunt realizate parțial și un criteriu nu este realizat.

Standardul 5.4 Beneficiarii primesc suport pentru a participa la activități culturale, religioase, sportive și agrement în comunitate	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul serviciului oferă informații beneficiarilor despre evenimentele culturale, religioase, sportive și de agrement din comunitate, 2) participarea beneficiarilor la unele activități culturale, sportive, religioase sau de agrement în comunitate este coordonată integral de personalul Centrului, care îi însoțește pe beneficiari și este special instruit pentru a gestiona eventualele reacții, 3) emoționale ale acestora, inclusiv personalul medical, 4) prestatorul serviciului colaborează cu organizații ale societății civile și donatori pentru a organiza activități culturale și de agrement pentru beneficiari, 5) în cadrul Centrului sunt organizate evenimente în care participă artiștii din afară, 6) personalul sprijină beneficiarii în păstrarea diversității cultelor religioase, colaborează cu reprezentanții bisericilor ortodoxe din comunitate dar și cu reprezentanții altor confesiuni religioase. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul nu colaborează cu administrația autorității publice locale a comunității unde este amplasat Centrul pentru a include participarea beneficiarilor la diverse evenimente, 2) obstacolul principal în colaborarea cu instituțiile APL îl reprezintă statutul Centrului ca instituție de nivel național, care nu este subordonată APL, 3) participarea beneficiarilor la evenimente de agrement este limitată din cauza stării de sănătate, 4) accesibilitatea beneficiarilor la materiale religioase este limitată din cauza stării de sănătate și a percepției situației.

Concluzii privind realizarea Domeniului 5: Dreptul la viață independentă și trai în comunitate

Evaluarea domeniului **dreptul la viață independentă și trai în comunitate** indică un nivel de realizare (49%), cu unele realizări bune, însă deficiențe semnificative în asigurarea unei vieți independente și integrate în comunitate pentru beneficiari. Realizarea standardului este la etapa inițială. Centrul oferă un mediu sigur, accesibil și stimulant pentru beneficiarii săi, majoritatea abandonată la naștere și cu istoric de plasament instituțional, asigurând îngrijire continuă, acces la servicii medicale, activități culturale, religioase și de agrement, precum și respectarea drepturilor fundamentale. Beneficiarii sunt susținuți de personal bine pregătit, iar Centrul dispune de servicii sociale „Locuință Protejată” și „Casă Comunitară”, în cadrul cărora beneficiarii sunt asistați.

Totuși, integrarea socială și profesională a beneficiarilor rămâne limitată. Accesul la evenimente și servicii din comunitate este condiționat de starea de sănătate, mobilitatea redusă și nivelul de alfabetizare, iar colaborarea cu autoritățile locale este dificilă din cauza statutului de instituție națională, nefiind subordonată autorităților administrației publice locale. Participarea la viața politică și la procesul electoral este limitată din cauza stării de sănătate a beneficiarilor și capacităților lor juridice reduse. PIA nu include măsuri specifice pentru integrarea profesională sau instruirea în comunitate, iar implicarea beneficiarilor în viața socială și politică este redusă. În ansamblu, Centrul asigură condiții de bază pentru siguranță și participare la activități interne, dar integrarea socială reală, autonomia și accesul la oportunități în comunitate rămân insuficiente din cauza factorilor obiectivi legați de sănătate, capacitate intelectuală, analfabetism și statutul instituțional.

2.6 DOMENIUL 6. MANAGEMENTUL INSTITUȚIEI

Managementul instituției reprezintă un element fundamental pentru funcționarea eficientă, dezvoltarea și succesul oricărei organizații, indiferent de domeniu. El combină știința și arta de a conduce, având ca scop optimizarea resurselor, atingerea obiectivelor și asigurarea valorii adăugate pentru beneficiari și societate. Un management instituțional eficient este cheia succesului oricărei organizații, asigurând funcționarea coerentă, dezvoltarea durabilă și adaptarea continuă la cerințele mediului și contribuind esențial la atingerea obiectivelor și la creșterea impactului pozitiv asupra beneficiarilor și comunității.

Domeniul managementul instituției este constituit din trei standarde de bază formate din 4-5 criterii de evaluare a nivelului de respectare a dreptului. Conform rezultatelor evaluării domeniul este realizat în proporție de 82% din 100%.

Justificarea scorurilor acordate pe domeniul dat, riscurile identificate de către evaluatori și impactul lor asupra beneficiarilor sunt reflectate în Anexă.⁹

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei	Scor acordat (nivel / %)
Domeniul 6: Managementul instituției	R/T (82%)
Standardul 6.1. Serviciul social prestat este acreditat.	R/T (81%)
Standardul 6.2. Personalul Centrului deține calificarea profesională conform pozițiilor ocupate.	R/T (84%)
Standardul 6.3. Bugetul Centrului asigură dreptul la suport și îngrijire calitativă beneficiarilor.	R/T (81%)

Standardul 6.1 Serviciul social prestat este acreditat

Rezultatele evaluării celor patru criterii aferente Standardului 6.1. indică o medie generală de realizare a standardului de 81%. Astfel, din cele patru criterii stabilite acestui standard, trei criterii sunt respectate în totalitate, iar un criteriu nu este realizat.

Standardul 6.1 Serviciul social prestat este acreditat	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) Centrul dispune de un Regulament de organizare și funcționare a serviciului 2) serviciul dispune de standarde minime de calitate, 3) Centrul dispune de proceduri și politici interne clare de organizare și funcționare a serviciului, 4) Centrul dispune de politică de admitere a beneficiarilor în serviciu, 5) Centrul dispune de politică de depunere a plângerilor, prevenire a violenței beneficiarilor, 6) Centrul dispune de regulament de ordine interioară.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Centrul nu este acreditat de către Inspectoratul Social de Stat, 2) prestatorul nu deține certificatul de acreditare și nu are dovada înregistrării cererii pentru acreditare.

⁹ Anexa Tabelul 6

Standardul 6.2 Personalul Serviciului deține calificarea profesională conform pozițiilor ocupate

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 6.2 denotă o medie generală de realizare a standardului de 84%. Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele cinci stabilite acestui standard, iar două criterii sunt realizate parțial.

Standardul 6.2 Personalul Serviciului deține calificarea profesională conform pozițiilor ocupate	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul dispune de organigrama serviciului și statele de personal aprobate, 2) Numărul de unități aprobate- 184,5, Numărul de unități active per instituție- 174,5 (146 unități de bază și 28,5 unități active prin cumul).Funcții vacante- 10, 3) prestatorul are un plan de dezvoltare profesională a angajaților (<i>plan de instruire inițială, instruire continuă.</i>), 4) Planul de instruire al personalului include tematici în domeniul drepturilor omului (<i>abordarea bazată pe drepturile omului, protecția împotriva violenței, torturii, relelor tratamente, etc.</i>), 5) personalul Centrului beneficiază de cel puțin 20 ore instruire continuă/anual 6) doi beneficiari ai serviciului sunt angajați oficial la muncă în cadrul entității.	<ol style="list-style-type: none"> 1) prestatorul nu are un plan de supervizare profesională, ghidare la locul de muncă, 2) planul de instruire al personalului nu include tematici privind dreptul la capacitate juridică și măsuri de ocrotire.

Standardul 6.3 Bugetul serviciului asigură dreptul la suport și îngrijire calitativă a persoanelor din serviciu

Rezultatele evaluării criteriilor aferente Standardului 6.3. indică o medie generală de realizare a standardului de 81%. Sunt respectate în totalitate trei criterii de evaluare din cele patru stabilite acestui standard, iar un criteriu nu este nerealizat.

Standardul 6.3 Bugetul serviciului asigură dreptul la suport și îngrijire calitativă a persoanelor din serviciu	
Puncte forte	Puncte slabe
<ol style="list-style-type: none"> 1) Centrul dispune de un buget aprobat și un plan anual al achizițiilor, 2) beneficiarii Centrului sunt asigurați conform normelor de cheltuieli în bani pentru întreținerea persoanelor în instituțiile sociale (HG 520/2006), 3) beneficiarii Centrului sunt asigurați conform normelor naturale pentru întreținerea persoanelor cazate în instituțiile sociale (HG 506/2006), 4) Centrul dispune de un buget aprobat. 5) Bugetul cuprinde cheltuielile necesare funcționării și dezvoltării.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Implementarea bugetului nu este transparentă, 2) Centrul nu are pagină web dezvoltată, prin urmare planul de achiziții, bugetul anual și rapoartele financiare nu sunt publice.

Concluzii privind realizarea Domeniului 6: Managementul instituției

Evaluarea domeniului **managementului instituției** relevă un nivel de realizare de **82%**.

Centrul are documente și proceduri interne bine definite pentru organizare, funcționare și siguranță, reguli de admitere, mecanisme de depunere a plângerilor și prevenirea violenței, precum și un regulament de ordine internă.

Structura organizatorică este clar definită, dispune de organigramă și state de personal aprobate, dar există 10 posturi vacante.

Programul de dezvoltare profesională asigură cel puțin 20 de ore de instruire anuală și acoperă tematici relevante precum drepturile omului și protecția împotriva violenței, torturii și relelor tratamente.

Nu sunt incluse instruirii privind dreptul la capacitate juridică și măsurile de ocrotire, iar lipsa supervizării profesionale și a ghidării la locul de muncă reprezintă o oportunitate de îmbunătățire care poate influența calitatea serviciilor oferite.

Centrul dispune de un buget aprobat, care acoperă cheltuielile necesare funcționării și dezvoltării serviciilor, respectând normele legale. Cu toate acestea, transparența este limitată din cauza lipsei unei pagini web oficiale și a nepublicării informațiilor financiare esențiale, precum planul de achiziții, contractele, bugetul anual și rapoartele financiare. Această lipsă de transparență poate afecta încrederea în gestionarea resurselor și conformitatea cu principiile de responsabilitate și transparență în serviciile sociale.

Lipsa acreditării de către Inspectoratul Social de Stat și absența certificatului de acreditare sau a dovezii înregistrării cererii afectează statutul oficial și conformitatea legală a Centrului.

În concluzie, Centrul demonstrează o structură organizatorică bună și un management orientat spre instruirea personalului și respectarea drepturilor omului. Centrul trebuie să întreprindă măsuri în vederea ocupării posturilor vacante, completarea programului de formare profesională, obținerea acreditării și creșterea transparenței financiare pentru a asigura conformitatea legală și încrederea beneficiarilor și a comunității.

2.7 SUMAR AL REZULTATELOR EVALUĂRII nivelului de respectare a drepturilor omului în Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei

Rezultatele generale arată că, dintre cele șase domenii evaluate, cinci au înregistrat un nivel de realizare parțială (R/P) spre realizare totală (R/T), iar unul se află la stadiul de realizare inițială (R/I) (Tabelul nr.4).

Tabelul nr.4 Nivelul de realizare a domeniilor de evaluare a respectării drepturilor omului.

Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei	Scor acordat
Domeniul 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială.	R/T
Domeniul 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală.	R/P
Domeniul 3: Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală.	R/P
Domeniul 4: Dreptul la protecție împotriva torturii, relexor tratamente și violență.	R/T
Domeniul 5: Dreptul la viață independentă și trai în comunitate.	R/I
Domeniul 6: Managementul instituției.	R/T

Evaluarea realizată la nivelul Centrului a vizat șase domenii esențiale privind respectarea drepturilor omului. Rezultatele arată că, trei dintre aceste domenii au atins un nivel de realizare totală (R/T), două domenii prezintă un nivel de realizare parțială (R/P), iar un domeniu se află la nivelul de realizare inițială (R/I). Aceste rezultate reflectă un grad general satisfăcător de conformitate, însă evidențiază totodată existența unor carențe care impun intervenții corective rapide pentru îmbunătățirea situației.

Rezumat pe domenii de evaluare:

Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de realizare de 80%. Centrul oferă un mediu bine întreținut, acces la servicii de bază și oportunități de participare, dar persistă probleme legate de supraaglomerarea dormitoarelor, lipsa intimității, accesibilitatea redusă a spațiilor sanitare și implicarea limitată a beneficiarilor în luarea deciziilor. Integrarea în comunitate este afectată de lipsa unor parteneriate solide cu autoritățile locale și de implicarea insuficientă a beneficiarilor în planificarea serviciilor.

Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de 75%. Accesul la servicii medicale și de sănătate mintală este asigurat la un nivel moderat, însă suportul pentru reabilitare, sănătate mintală și sănătate sexuală și reproductivă este insuficient dezvoltat. Autonomia beneficiarilor în luarea deciziilor medicale este limitată, iar consimțământul informat nu poate fi aplicat pe deplin din cauza capacității reduse de înțelegere a multora dintre beneficiari.

Dreptul la capacitate juridică, libertate și securitate personală. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de 63%. Centrul asigură un mediu sigur și sprijin adaptat, însă autonomia beneficiarilor rămâne redusă, iar implicarea lor în gestionarea datelor personale și în procesele decizionale este scăzută. Informarea privind drepturile și mecanismele de plângere trebuie consolidată pentru a crește gradul de conștientizare și participare.

Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de 83% și reflectă existența unor politici și proceduri interne menite să prevină tortura, relele tratamente și violența. Cu toate acestea, aplicarea acestor măsuri nu este încă completă, iar beneficiarii nu beneficiază de suficiente informații privind drepturile lor și modalitățile de raportare a incidentelor.

Dreptul la viață independentă și trai în comunitate. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de 49%. Integrarea socială și viața independentă rămân la un nivel inițial, este asigurat un mediu sigur și acces la servicii de bază, dar cu dificultăți majore în ceea ce privește integrarea profesională, participarea la viața comunității și exercitarea unor drepturi civile și politice. Planurile individuale de asistență nu includ măsuri clare pentru integrarea socială și profesională, iar implicarea beneficiarilor în viața comunității este redusă.

Managementul instituției. Scorul pentru acest domeniu indică un rezultat de 82%. Centrul dispune de o structură organizatorică bine definită, proceduri interne elaborate și un program de instruire a personalului, dar lipsa acreditării, existența posturilor vacante, programul incomplet de formare și transparența financiară limitată, afectează încrederea și conformitatea cu principiile de responsabilitate și transparență.

CONCLUZIE GENERALĂ privind evaluarea respectării drepturilor omului în Centrul de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități din mun. Orhei

Evaluarea celor șase domenii fundamentale privind respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități relevă un nivel general satisfăcător, cu realizări semnificative în trei dintre domenii, cu deficiențe parțiale în două domenii și cu un domeniu cu deficiențe majore, realizat la etapa inițială. Rezultatele reflectă unele eforturile instituției în asigurarea unui mediu sigur și decent pentru beneficiari, însă subliniază și existența unor deficiențe structurale și funcționale care necesită intervenții urgente pentru asigurarea respectării prevederilor legislației în vigoare, întreprinderea măsurilor clare pentru protejarea și promovarea drepturilor legale ale beneficiarilor.

Centrul se remarcă prin punctele forte identificate:

asigurarea condițiilor de bază pentru trai, inclusiv igienă, alimentație și acces la îngrijire medicală primară; **angajamentul față de siguranță și respectarea demnității beneficiarilor**, evitând tratamentele inumane și utilizând metode nonviolente de intervenție; **infrastructură funcțională și documentație internă coerentă**, sprijinită de un personal calificat și implicat.

Cu toate acestea, persistă un număr semnificativ de probleme structurale și funcționale:

supraaglomerarea dormitoarelor, lipsa intimității și accesibilității spațiilor sanitare; **lipsa unui sprijin personalizat** pentru sănătatea mintală, sexuală și reproductivă; **participarea scăzută a beneficiarilor la luarea deciziilor**, precum și limitarea autonomiei și capacității juridice; **integrarea deficitară în comunitate** și accesul redus la viața profesională și civică; **lacune în colaborarea cu autoritățile locale și lipsa transparenței financiare și instituționale**.

În ansamblu, rezultatele evaluării reflectă capacitatea bună a Centrului, însă transformarea acestuia într-un spațiu care să asigure cu adevărat demnitatea, independența și siguranța persoanelor cu dizabilități depinde de un angajament consecvent pentru remedierea deficiențelor sistemice și de adoptarea unei culturi instituționale axate pe nevoile reale ale beneficiarilor. Centrul asigură un nivel minim de protecție și suport, dar nu garantează în mod deplin exercitarea drepturilor fundamentale ale beneficiarilor.

Prezentăm în continuare o analiză detaliată a riscurilor identificate în cadrul evaluării Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun.Orhei, în conformitate cu cele șase domenii ale respectării drepturilor omului. Astfel, identificarea riscurilor reflectă următoarele rezultate:

DOMENIUL 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 80%. (Figura nr.1). Trei standarde din acest domeniu prezintă un nivel scăzut de risc, cu impact minor asupra beneficiarilor și trei standarde cu nivel de risc mediu și impact moderat. (Tabelul nr. 5). Aceasta indică faptul că există anumite vulnerabilități care pot afecta calitatea vieții beneficiarilor. Riscurile identificate sunt:

Standard 1.1:

- 1) Infiltrații la acoperiș– deteriorarea pereților și tavanelor, riscul apariției mușcăturilor. Acest lucru afectează sănătatea beneficiarilor, în special a celor cu afecțiuni respiratorii sau imunitate scăzută, și creează un mediu inconfortabil și nesigur.
- 2) Geamuri vechi și degradate în birourile angajaților - determină scăderea confortului termic pentru personal și, indirect, pentru beneficiari (prin afectarea calității muncii personalului). Agravarea problemelor de sănătate și contribuirea la apariția unor noi afecțiuni.
- 3) Lipsa protecției la calorifere-creșterea riscului de arsuri pentru beneficiarii cu mobilitate redusă sau cu dizabilități cognitive, pericol pentru siguranța fizică.
- 4) Lipsa surselor alternative de apă - în cazul întreruperii alimentării cu apă, beneficiarii pot rămâne fără acces la apă potabilă și pentru igienă, ceea ce le pune în pericol sănătatea și siguranța. Lipsa apei afectează igiena personală, curățenia spațiilor și poate duce la apariția unor focare de infecții. De asemenea, în caz de incendiu, lipsa apei poate compromite funcționarea sistemelor anti incendiu, punând în pericol viața beneficiarilor.

Standard 1.2:

- 1) Supraaglomerarea dormitoarelor și lipsa spațiului individual - crește riscul de conflicte, stres, disconfort fizic și psihic, afectează sănătatea și calitatea vieții și încalcă dreptul la intimitate și la un mediu de trai adecvat.
- 2) Lipsa condițiilor pentru intimitate în dormitoare - generează stres, anxietate, sentiment de vulnerabilitate și lipsă de control asupra propriei vieți.
- 3) Lipsa spațiului securizat pentru bunurile personale - pierderi, furturi, conflicte sau anxietate legată de siguranța obiectelor personale și afectarea sentimentului de control și dreptul la proprietate și intimitate.

Standard 1.3:

- 1) Lipsa intimității și a spațiilor sanitare separate - disconfort psihic, anxietate, rușine și sentimentul de vulnerabilitate. Lipsa intimității afectează demnitatea și duce la retragere socială sau conflicte între beneficiari.
- 2) Lipsa accesibilității pentru persoane cu dificultăți locomotorii și senzoriale la spațiile sanitare. Lipsesc barele de sprijin și alte adaptări necesare - limitează autonomia, crește riscul de accidente și afectează demnitatea și stima de sine.

Standard 1.4:

- 1) Măncarea nu este în corespundere cu preferințele beneficiarilor (participarea la meniu) - scăderea satisfacției, apetitului și a stării de bine. Ignorarea preferințelor alimentare afectează motivația de a consuma mesele oferite, cu potențial impact negativ asupra stării nutriționale și a calității vieții.
- 2) Condiții nesigure și nefamiliare de servire a mesei (mesele și scaunele din sală de mese nu asigură siguranța beneficiarilor) - afectează apetitul, starea emoțională și calitatea experienței de a lua masa, în special pentru persoanele cu mobilitate redusă sau alte nevoi speciale.

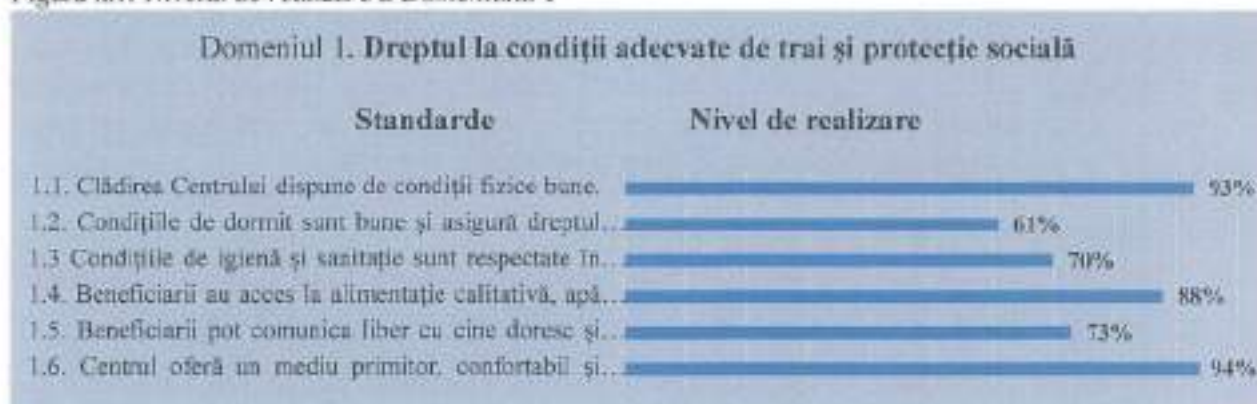
Standard 1.5:

- 1) Lipsa dreptului la comunicare în condiții de intimitate și siguranță - generează anxietate, sentiment de control și supraveghere, limitează libertatea de exprimare și afectează încrederea beneficiarilor în instituție. Crește riscul de izolare socială și vulnerabilitate, afectează dreptul fundamental la comunicare și autonomie personală.
- 2) Lipsa suportului pentru comunicare în limba preferată sau în limbajul semnelor- dificultăți în exprimarea nevoilor, înțelegerea informațiilor importante sau exercitarea drepturilor, duce la excludere, frustrare și limitarea participării la viața instituțională.

Standard 1.6:

- 1) Lipsa unui acord formal cu autoritatea publică locală (APL) limitează implicarea sistematică a beneficiarilor în activitățile culturale din comunitate - reducerea oportunităților de socializare, dezvoltare personală și integrare comunitară. Izolare socială, scăderea motivației și a stimei de sine, precum și la limitarea accesului la experiențe culturale diverse și la relaționarea cu persoane din afara Centrului.
- 2) Membrii grupului de suport nu sunt implicați în elaborarea și implementarea Planului Individual de Asistență - duce la identificarea unor soluții mai puțin adaptate nevoilor reale ale beneficiarului, ceea ce scade eficiența intervențiilor și diminuează sprijinul emoțional oferit acestuia.

Figura nr.1 Nivelul de realizare a Domeniului 1

Tabelul nr.5 Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul I	Standard	Nivel de risc	Impact
Dreptul la condiții adecvate de trai și	1.1. Clădirea Centrului dispune de condiții fizice bune.	Scăzut (93 %)	Minor
	1.2. Condițiile de dormit sunt bune și asigură dreptul la intimitate.	Mediu (61 %)	Moderat
	1.3 Condițiile de igienă și sanitație sunt respectate în Centru	Mediu (70 %)	Moderat

protecție socială.	1.4. Beneficiarii au acces la alimentație calitativă, apă potabilă, îmbrăcăminte și încălțăminte, alte bunuri personale conform preferințelor și nevoilor	Scăzut (88 %)	Minor
	1.5. Beneficiarii pot comunica liber cu cine doresc și se bucură de dreptul la libertate în Centru.	Mediu (73 %)	Moderat
	1.6. Centrul oferă un mediu primitor, confortabil și stimulant pentru participarea activă a beneficiarilor.	Scăzut (94 %)	Minor

DOMENIUL 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 75%. (Figura nr. 2). Două standarde din acest domeniu prezintă un nivel scăzut de risc, cu impact minor asupra beneficiarilor, un standard cu nivel de risc mediu și impact moderat și un standard cu nivel de risc înalt și impact major asupra beneficiarilor (Tabelul nr. 6). Riscurile identificate sunt:

Standard 2.2:

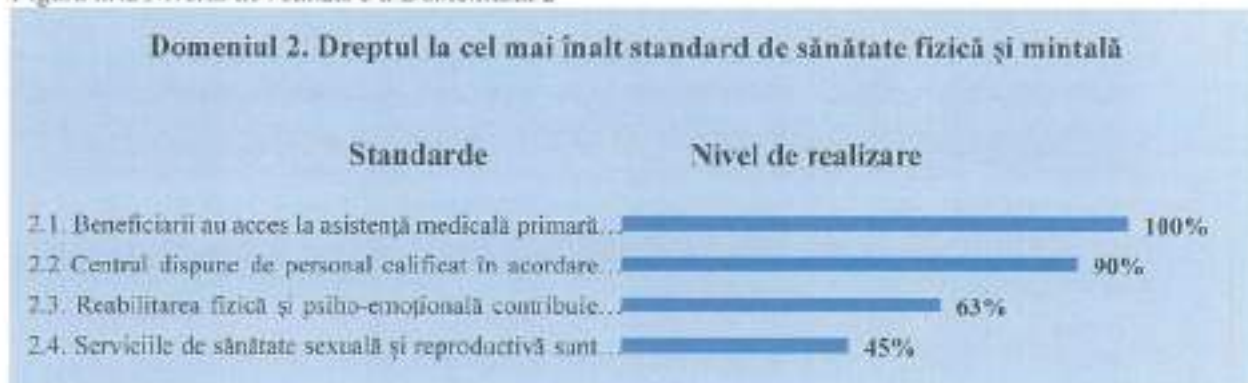
- 1) Beneficiarii nu pot alege medicul psihiatru, deoarece acesta este aceeași persoană pentru Centrul comunitar de sănătate mintală din regiune, ceea ce limitează libertatea de alegere și autonomia pacientului - scăderea încrederii în serviciile medicale, sentimentul de lipsă de control asupra propriei sănătăți mintale, posibila neconcordanță între nevoile individuale și tratamentul oferit, precum și afectarea negativă a stării psihice și a bunăstării generale.
- 2) Lipsa acordului informat privind administrarea tratamentului - încălcarea dreptului la autonomie și consimțământ informat, scăderea încrederii în personalul medical, posibile reacții adverse neînțelese și afectarea stării psihice și fizice a beneficiarilor.

Standard 2.3:

- 1) Lipsa activităților de reabilitare psiho-emoțională - agravarea problemelor de sănătate mintală, reducerea calității vieții și a capacității de integrare socială.
- 2) Lipsa accesului la servicii specializate de recuperare fizică - scăderea eficienței procesului de reabilitare și prelungirea perioadei de recuperare, creșterea riscului de complicații medicale și deteriorarea stării generale de sănătate, reducerea autonomiei și a calității vieții beneficiarilor.

Standard 2.4: Limitarea accesului la informații, consiliere și servicii esențiale pentru sănătatea sexuală și reproductivă - apariția unor probleme de sănătate, creșterea vulnerabilității în fața abuzurilor și la încălcarea dreptului la sănătate și autonomie personală.

Figura nr.2 Nivelul de realizare a Domeniului 2

Tabelul nr.6 Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul 2	Standard	Nivel de risc	Impact
Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală.	2.1. Beneficiarii au acces la asistență medicală primară fără discriminare.	Scăzut (100 %)	Minor
	2.2 Centrul dispune de personal calificat în acordare asistenței medicale primare.	Scăzut (90%)	Minor
	2.3. Reabilitarea fizică și psiho-emoțională contribuie la creșterea independenței și participării.	Mediu (63 %)	Moderat
	2.4. Serviciile de sănătate sexuală și reproductivă sunt accesibile beneficiarilor din cadrul Centrului.	Înalt (45 %)	Major

DOMENIUL 3: Dreptul la capacitate juridică, libertate și securitate personală.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 64% (Figura nr. 3). Două standarde din acest domeniu prezintă un nivel scăzut de risc, cu impact minor, un standard cu nivel de risc mediu și impact moderat și un standard cu nivel de risc înalt și impact major asupra beneficiarilor. Riscurile identificate sunt (Tabelul nr.7):

Standard 3.1:

- 1) Preferințele beneficiarilor nu sunt prioritizate în deciziile care îi privesc - afectează autonomia, stima de sine și calitatea vieții beneficiarilor.
- 2) Lipsa implicării în deciziile care îi privesc- generează frustrare, sentiment de marginalizare și scăderea motivației de participare la viața instituțională, contrar principiilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.
- 3) Negarea autonomiei decizionale - dezvoltarea sentimentului de captivitate și lipsă de control asupra propriei vieți, afectează sănătatea mintală, motivația și încrederea în instituție.

Standard 3.2:

- 1) Îngrijirea și tratamentul nu se bazează pe consimțământul liber și informat - încălcarea autonomiei și dreptului la autodeterminare, anxietate, sentiment de lipsă de control și risc crescut de abuzuri.
- 2) Proceduri clare pentru tratament sau internare nevoluntară - lipsa de transparență și control asupra propriului tratament, ceea ce conduce la teamă, neîncredere și dificultăți de adaptare la tratament.
- 3) Beneficiarii nu cunosc procedurile de contestare a tratamentului și depunere a plângerilor - limitează accesul la mecanisme de protecție împotriva abuzurilor și tratamentelor neadecvate, crește riscul de încălcare a drepturilor procedurale.

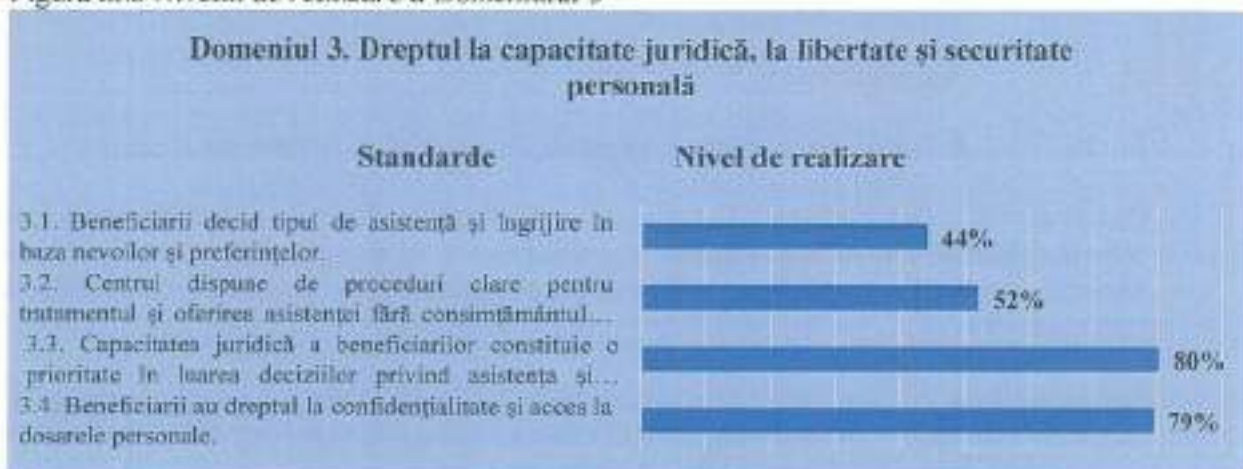
Standard 3.3:

- 1) Interacțiunea adaptată este asigurată doar pentru beneficiarii cu capacitate de înțelegere, ceea ce înseamnă că persoanele cu dificultăți cognitive sau de comunicare pot fi excluse de la informații esențiale sau sprijin adecvat - negarea dreptului la informare și sprijin în luarea deciziilor, afectarea autonomiei beneficiarilor, capacitatea lor de a lua decizii informate și de a participa activ la propria îngrijire.
- 2) Doar beneficiarii cu capacitate de înțelegere și asimilare a informației pot desemna o persoană de încredere sau cu mandat de ocrotire - decizii impuse de personal, scăderea autonomiei și vulnerabilitate crescută la abuzuri sau neglijare.

Standard 3.4:

- 1) Beneficiarii nu consultă sau nu solicită informații din dosar personal - scăderea autonomiei și implicării beneficiarilor în gestionarea propriilor date.
- 2) Beneficiarii nu adaugă opinii sau materiale suplimentare - nevoile și preferințele beneficiarilor pot fi insuficient reflectate, reducând personalizarea serviciilor.
- 3) Beneficiarii nu cunosc și nu semnează acorduri privind prelucrarea datelor - reducerea controlul asupra propriilor date, creșterea riscurilor de încălcare a confidențialității.

Figura nr.3 Nivelul de realizare a Domeniului 3

Tabelul nr.7 Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul 3	Standard	Nivel de risc	Impact
Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală	3.1. Beneficiarii decid tipul de asistență și îngrijire în baza nevoilor și preferințelor.	Înalt (44%)	Major
	3.2. Centrul dispune de proceduri clare pentru tratamentul și oferirea asistenței fără consimțământul beneficiarului.	Mediu (52%)	Moderat
	3.3. Capacitatea juridică a beneficiarilor constituie o prioritate în luarea deciziilor privind asistența și îngrijirea în Centru.	Scăzut (80%)	Minor
	3.4. Beneficiarii au dreptul la confidențialitate și acces la dosarele personale.	Scăzut (79%)	Minor

DOMENIUL 4: Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 83% (Figura nr. 4). Două standarde din acest domeniu prezintă un nivel de risc scăzut, cu impact minor și două standarde reprezintă nivel de risc mediu, cu impact moderat asupra beneficiarilor. Riscurile identificate sunt (Tabelul nr.8):

Standard 4.1:

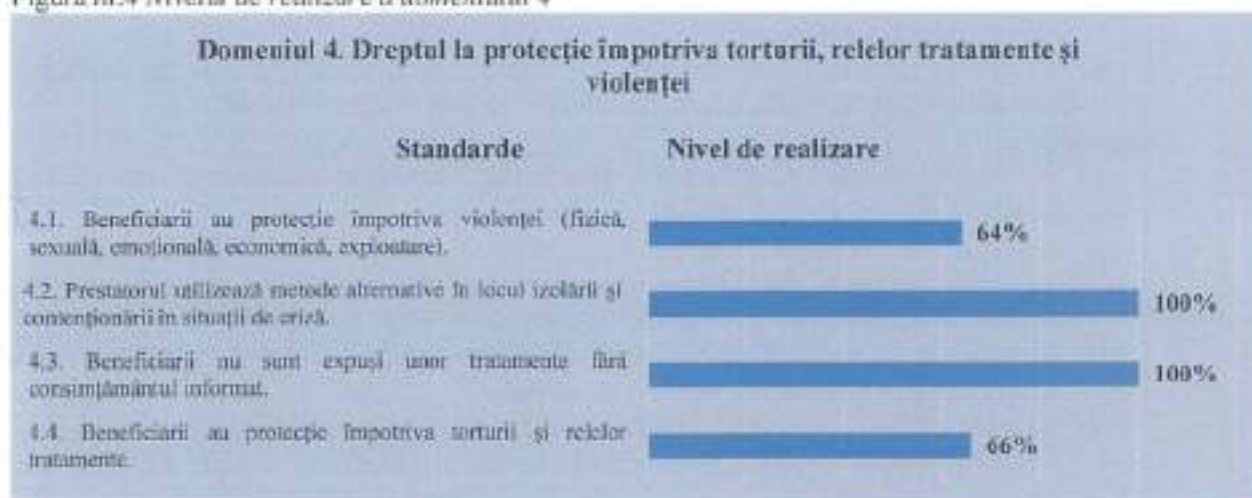
- 1) Beneficiarii nu cunosc formele de violență și modalitatea de raportare a acestora - scade încrederea în instituție și personal.
- 2) Angajații nu au semnat actul de informare privind procedura de prevenire a violenței - beneficiarii pot fi expuși la abuzuri fără protecție adecvată.

- 3) Angajații nu cunosc serviciile specializate pentru agresori- Scade încrederea în capacitatea centrului de a proteja beneficiarii. Impact negativ asupra sănătății fizice și psihice a beneficiarilor.

Standard 4.4:

- 1) Doar beneficiarii cu stare mintală bună pot folosi procedurile de plângeri - cei vulnerabili pot rămâne neprotejați, risc de perpetuare a rețelor de tratament.
- 2) Nu toți beneficiarii pot solicita sau înțelege protecția la raportare - risc de intimidare sau lipsă de confidențialitate, ceea ce descurajează raportarea.
- 3) Lipsa unui plan conform MNPT pentru prevenirea torturii - crește riscul de abuzuri și lipsă de reacție eficientă la rețel de tratament.
- 4) Beneficiarii nu cunosc complet măsurile disciplinare/legale - sancțiunile pot fi aplicate inadecvat, iar beneficiarii pot fi neprotejați.
- 5) Beneficiarii cu capacități reduse pot avea dificultăți în a accesa persoane împuternicite - risc de izolare și lipsă de sprijin în caz de abuz.

Figura nr.4 Nivelul de realizare a domeniului 4

Tabelul nr.8 Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul 4	Standard	Nivel de risc	Impact
Dreptul la protecție împotriva torturii, rețelor de tratament și violență.	4.1. Beneficiarii au protecție împotriva violenței (fizică, sexuală, emoțională, economică, exploatare).	Mediu (64%)	Moderat
	4.2. Prestatorul utilizează metode alternative în locul izolării și conțenționării în situații de criză.	Scăzut (100%)	Minor
	4.3. Beneficiarii nu sunt expuși unor tratamente fără consimțământul informat.	Scăzut (100%)	Minor
	4.4. Beneficiarii au protecție împotriva torturii și rețelor de tratament.	Mediu (66%)	Moderat

DOMENIUL 5: Dreptul la viață independentă și trai în comunitate.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 49% (Figura nr. 5). Trei standarde din patru analizate reprezintă nivel mediu de risc și impact moderat, un standard reprezintă nivel de risc înalt și impact major asupra beneficiarilor. Riscurile identificate sunt (Tabelul nr. 9):

Standard 5.1:

- 1) Beneficiarii nu cunosc motivele plasamentului, lipsa persoanelor împuternicite cu mandat de ocrotire - pot apărea confuzie, anxietate, lipsă de înțelegere a situației, reducerea protecției și autonomiei, afectarea capacității de decizie personală.
- 2) Nu toți beneficiarii cunosc dreptul de a solicita sistarea/închecarea serviciului, negarea dreptului la informație și autonomie.
Impact: Beneficiarii pot fi privați de controlul asupra serviciilor primite, cresc dependența și sentimentul de captivitate.
- 3) Puțini beneficiari implicați în ergoterapie, menținerea rutinei instituționale rigide-stagnarea dezvoltării abilităților de viață independentă, izolare socială, afectarea negativă a calității vieții și autonomiei personale.
- 4) Dificultăți de colaborare cu serviciile sociale comunitare - persistența izolării sociale și dependenței instituționale, afectarea calității vieții și integrării sociale.

Standard 5.2:

- 1) Accesul beneficiarilor la angajare este limitat de analfabetism - excludere de la integrarea profesională, afectând autonomia și calitatea vieții.
- 2) Integrarea profesională nu este realizabilă din cauza capacității intelectuale reduse și a lipsei măsurilor în Planul Individual de Asistență - lipsa suportului adecvat limitează oportunitățile de muncă și dezvoltare personală.
- 3) Beneficiarii nu sunt informați și sprijiniți pentru instruire în comunitate - reducerea șanselor de dezvoltare profesională și integrare socială.
- 4) Beneficiarii nu sunt angajați oficial în afara Centrului, tentativele fiind respinse din cauza analfabetismului - priveră de dreptul la muncă și condiții echitabile, afectând autonomia și incluziunea socială.

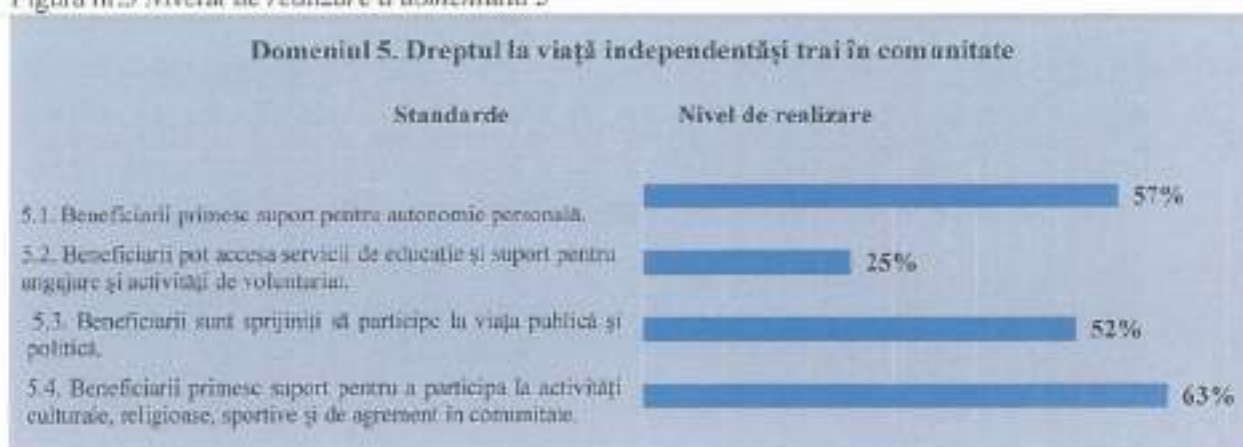
Standard 5.3:

- 1) Negarea accesului la viața publică și comunitară - accentuează izolarea socială, afectează stima de sine și reduce șansele de integrare în comunitate.
- 2) Restricționarea nejustificată a dreptului la vot - încălcarea drepturilor omului, având potențialul de a perpetua discriminarea și marginalizarea beneficiarilor.

Standard 5.4:

- 1) Participare redusă la viața comunității - izolare socială.
- 2) Autonomie limitată în alegerea activităților - demotivare, implicare scăzută.
- 3) Lipsă de colaborare cu comunitatea locală - marginalizare, vizibilitate redusă.
- 4) Activități restrânse la Centru - experiențe limitate, stagnare socială.

Figura nr.5 Nivelul de realizare a domeniului 5

Tabelul nr.9 Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor

Domeniul 5	Standard	Nivel de risc	Impact
Dreptul la viață independentă și trai în comunitate	5.1. Beneficiarii primesc suport pentru autonomie personală.	Mediu (57%)	Moderat
	5.2. Beneficiarii pot accesa servicii de educație și suport pentru angajare și activități de voluntariat.	Înalt (25%)	Major
	5.3. Beneficiarii sunt sprijiniți să participe la viața publică și politică.	Mediu (52%)	Moderat
	5.4. Beneficiarii primesc suport pentru a participa la activități culturale, religioase, sportive și de agrement în comunitate.	Mediu (63%)	Moderat

DOMENIUL 6: Managementul instituției.

Gradul de conformitate pentru acest domeniu este de 82% (Figura nr. 6). Toate trei standarde analizate ale domeniului au fost evaluate cu un nivel risc scăzut și impact minor asupra beneficiarilor. Riscurile identificate sunt (Tabelul nr.10):

Standard 6.1:

- 1) Lipsa acreditării afectează capacitatea instituției de a asigura servicii conforme, risc semnificativ pentru respectarea drepturilor beneficiarilor.

Standard 6.2:

- 1) Deficit de personal, funcții vacante - acces limitat la servicii de suport, suprasolicitarea angajaților, scăderea calității asistenței, risc crescut de încălcare a drepturilor beneficiarilor.
- 2) Lipsa supervizării și ghidării profesionale - erori în practică, servicii neuniforme, risc de abuz sau neglijență, afectarea siguranței și drepturilor beneficiarilor.

Standard 6.3: Lipsa transparenței bugetare - scăderea încrederii publice, risc de gestionare ineficientă sau frauduloasă a fondurilor, vulnerabilitate la abuzuri și încălcarea drepturilor beneficiarilor.

Figura nr.6 . Nivelul de realizare a domeniului 6

Tabelul nr.10. Nivelul de risc și impact asupra beneficiarilor.

Domeniul 6	Standard	Nivel de risc	Impact
Managementul instituției	6.1. Serviciul social prestat este acreditat.	Scăzut (81%)	Minor
	6.2. Personalul Centrului deține calificarea profesională conform pozițiilor ocupate.	Scăzut (84%)	Minor
	6.3. Bugetul Centrului asigură dreptul la suport și îngrijire calitativă beneficiarilor.	Scăzut (81%)	Minor

CONCLUZIE GENERALĂ privind riscurile identificate în Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei

Analiza riscurilor aferente celor șase domenii privind respectarea drepturilor omului relevă un **profil general de risc moderat**, cu diferențe semnificative între domenii și standarde. Evaluarea subliniază existența unor deficiențe sistemice și operaționale care, deși în multe situații au un impact redus, pot afecta cumulativ calitatea vieții beneficiarilor. Riscurile de nivel mediu sunt predominante și impun adoptarea unor intervenții strategice, iar **riscurile de nivel înalt, identificate în domeniile sănătății fizice și mintale, capacității juridice și vieții independente, necesită acțiuni urgente și prioritare** pentru asigurarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități.

1. Riscuri cu impact major:

- Dreptul la sănătate fizică și mintală (Domeniul 2).** Acces limitat la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, risc de abuzuri, încălcarea autonomiei (standardul 2.4).
- Dreptul la capacitate juridică (Domeniul 3).** Preferințele beneficiarilor nu sunt prioritizate, implicare redusă în decizii, risc de marginalizare și lipsă de autonomie (standardul 3.1).
- Dreptul la viață independentă și comunitate (Domeniul 5).** Acces restricționat la educație și muncă, lipsă sprijin pentru integrare profesională, risc de excludere socială (standardul 5.2).

Riscurile cu impact major identificate necesită intervenții strategice și prioritare pentru a garanta respectarea drepturilor fundamentale, autonomia și demnitatea persoanelor cu dizabilități. Abordarea acestor deficiențe este esențială pentru a asigura un mediu sigur, incluziv și orientat spre dezvoltarea și integrarea deplină a beneficiarilor în societate.

2. Riscuri comune și recurente (nivel mediu, impact moderat):

- a) **Condiții de trai:** Supraaglomerare, lipsa intimității, acces limitat la spații sanitare adaptate, participare redusă la activități comunitare.
- b) **Sănătate:** Lipsa activităților de reabilitare psiho-emoțională și a accesului la recuperare fizică specializată.
- c) **Capacitate juridică:** Lipsa consimțământului informat, necunoașterea procedurilor de contestare a tratamentului.
- d) **Protecție împotriva violenței:** Beneficiarii nu cunosc formele de violență și procedurile de raportare, acces limitat la mecanisme de plângeri.
- e) **Viață independentă:** Implicare redusă în decizii, acces limitat la educație, angajare și viață comunitară.
- f) **Management:** Deficit de personal, lipsa supervizării profesionale, transparență bugetară redusă.

3. Riscuri scăzute, dar constante: În cele mai multe standarde, riscurile identificate sunt scăzute și au un impact **minor** asupra beneficiarilor, însă apariția lor frecventă **evidențiază necesitatea unei îmbunătățiri permanente** a practicilor administrative și operaționale, în special în ariile de sănătate, management instituțional și sprijin pentru participarea în comunitate.

4. Riscuri manageriale și instituționale: Lipsa acreditării serviciului, deficitul de personal, absența supervizării, transparența bugetară insuficientă, colaborarea inadecvată cu comunitatea (Domeniul 6), reprezintă riscuri sistemice, care pot afecta eficiența și sustenabilitatea serviciilor furnizate pe termen lung.

Concluzii

Evaluarea realizată de către Inspectoratul Social de Stat la Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei, a avut drept scop analizarea gradului de respectare a drepturilor beneficiarilor, în baza standardelor de calitate aferente celor șase domenii fundamentale.

Scorurile au fost acordate în urma colectării și interpretării probelor documentare și observaționale, precum și a discuțiilor cu personalul instituției și beneficiarii.

Evaluarea indică o realizare parțială, cu un procent global de 72% și evidențiază realizări bune în asigurarea drepturilor fundamentale și a calității vieții beneficiarilor. În ansamblu, drepturile beneficiarilor sunt realizate în cinci domenii evaluate, cu scoruri care variază între 64% și 83%, și un domeniu evaluat cu scorul de realizare inițială de 49%. Nivelurile cele mai ridicate de conformare au fost înregistrate la Domeniul 4 Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței (83%) și Domeniul 6 – Managementul instituției (82%), iar cel mai redus – la Domeniul 5 – Dreptul la viața independentă și trai în comunitate (49%).

Aceste rezultate evidențiază necesitatea unor acțiuni corective pentru asigurarea continuă a condițiilor de protecție și asistență pentru ca beneficiarii să-și dezvolte abilitățile de autonomie personală și socializare în vederea procesului de incluziune socială. Acces la activități comunitare, diversificarea programelor de reintegrare socială și de asigurare a unui trai efektiv în demnitate și autonomie.

În concluzie, Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități din mun. Orhei respectă drepturile fundamentale ale beneficiarilor și asigură condiții de bază pentru siguranță și participare, însă sunt necesare îmbunătățiri semnificative privind spațiul de cazare, accesibilitatea, autonomia, integrarea socială, transparența și implicarea activă a beneficiarilor în procesele decizionale. Consolidarea parteneriatelor locale și dezvoltarea unor servicii personalizate și integrate sunt esențiale pentru a asigura o incluziune reală și o calitate a vieții superioară pentru toate persoanele cu dizabilități aflate în îngrijire.

O descriere detaliată a situației în asigurarea drepturilor omului în Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități din mun. Orhei și a recomandărilor specifice se regăsesc în Anexele 1-6 ale Raportului conform criteriilor de evaluare pe fiecare standard al fiecărui domeniu specific.

Persoanele cu dizabilități beneficiază de dreptul fundamental la un trai decent, în condiții de egalitate cu ceilalți membri ai societății, conform Legii asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003. Garantarea acestui drept presupune respectarea demnității umane, a autonomiei personale și a egalității de șanse.

Centrul are obligația de a identifica și elimina obstacolele și barierele care împiedică accesul deplin al beneficiarilor la condiții adecvate de trai. De asemenea, trebuie să le ofere acestora posibilitatea de a trăi independent și de a participa activ la toate aspectele vieții.

Recomandări

În contextul constatărilor și în scopul prestării serviciilor calitative în cadrul Centrului, Inspectoratul Social de Stat recomandă Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei:

Domeniul 1: Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială

1. Îmbunătățirea intimității și siguranței bunurilor personale, prin dotări suplimentare și spații de depozitare individuale.
2. Adaptarea completă a spațiilor sanitare pentru accesibilitatea persoanelor cu dizabilități.
3. Modernizarea mobilierului din sălile de mese pentru a oferi confort adecvat.
4. Dezvoltarea unor soluții de comunicare accesibilă pentru beneficiarii cu deficiențe senzoriale și asigurarea accesului la convorbiri confidentiale.
5. Implicarea activă a beneficiarilor și a grupului de suport în planificarea serviciilor.
6. Încheierea unui acord de colaborare cu autoritatea publică locală pentru facilitarea integrării comunitare.

Domeniul 2: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală

1. Angajarea și implicarea specialiștilor în reabilitarea fizică și psihologică a beneficiarilor (psiholog, kinetoterapeut, maseur).
2. Asigurarea accesului beneficiarilor la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, precum și la educație în acest domeniu.
3. Promovarea consimțământului informat și a autonomiei beneficiarilor în deciziile medicale, adaptând metodele de informare la nivelul de înțelegere al fiecăruia.
4. Organizarea de sesiuni regulate de informare privind sănătatea și drepturile beneficiarilor.

Domeniul 3: Dreptul la capacitate juridică, libertate și securitate personală

1. Creșterea autonomiei beneficiarilor în deciziile legate de viața cotidiană (alegerea colegilor de cameră, meniului, activităților).
2. Informarea constantă a beneficiarilor despre drepturile lor, inclusiv despre posibilitatea de a depune plângeri și de a contesta deciziile.
3. Implicarea activă a beneficiarilor în gestionarea datelor personale și în procesele decizionale care îi privesc.
4. Organizarea de instruirii pentru personal, privind dreptul la capacitate juridică și măsurile de ocrotire.

Domeniul 4: Dreptul la protecție împotriva torturii, relelor tratamente și violenței

1. Consolidarea implementării procedurilor de prevenire a abuzului și tratamentelor degradante, inclusiv semnarea actelor de informare de către personal.
2. Intensificarea eforturilor de informare a beneficiarilor despre drepturile lor și despre mecanismele de raportare a abuzurilor.
3. Dezvoltarea unor măsuri suplimentare de sprijin individualizat, în special pentru beneficiarii cu limitări cognitive sau fizice.
4. Organizarea de instruirii periodice pentru personal privind prevenirea și gestionarea situațiilor de criză.

Domeniul 5: Dreptul la viață independentă și trai în comunitate

1. Elaborarea și implementarea unor planuri individuale de asistență care să includă măsuri clare pentru integrarea socială și profesională.

2. Facilitarea accesului beneficiarilor la evenimente și servicii din comunitate, adaptate nevoilor și capacităților lor.
3. Dezvoltarea parteneriatelor cu autoritățile locale și cu organizațiile din comunitate pentru a sprijini integrarea beneficiarilor.
4. Revizuirea criteriilor interne care limitează participarea la viața politică și la procesul electoral, pentru a asigura respectarea drepturilor constituțional.

Domeniul 6: Managementul instituției

1. Urgentarea procesului de acreditare a Centrului de către Inspectoratul Social de Stat.
2. Ocuparea posturilor vacante și completarea programului de formare profesională cu tematici privind capacitatea juridică și măsurile de ocrotire.
3. Introducerea supervizării profesionale și a ghidării la locul de muncă pentru personal.
4. Creșterea transparenței instituționale prin publicarea online a informațiilor financiare esențiale (plan de achiziții, contracte, buget, rapoarte financiare) și dezvoltarea unei pagini web oficiale.

Recomandare generală: Este necesară o intervenție strategică din partea autorităților centrale (Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă), orientată spre consolidarea capacităților instituționale — umane, financiare și tehnice — și elaborarea unui plan coerent de acțiuni pentru îmbunătățirea serviciilor sociale în toate cele șase domenii de evaluare, cu prioritate pentru cele care înregistrează deficiențe majore.

Prezentul Raport se remite:

Dlui Alexei Buzu, ministrul Muncii și Protecției Sociale

Dnei Lilia Levința, directoarea Agenției pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă

Dnei Natalia Balan, directoarea Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, mun. Orhei

Membrii echipei de control :

Funcția deținută	Nume, Prenume	Data	Semnătură
Șef direcție	Vizir Boris	16.06.2025	
Inspectoare principală	Radu Nadejda	16.06.2025	
Inspectoare superioară	Creanga Liliana	16.06.2025	

Directoare

Angela CHIRILOV

ANEXĂ

Tabelul nr. 1. Domeniul 1. Dreptul la condiții adecvate de trai și protecție socială

Standarde de evaluare	Criterii de evaluare	Scor atribuit	Justificare scor	Risc identificat	Nivel de materializ are a riscului	Impact	Recomandare
1.1 Clădirea Centrului dispune de condiții fizice bune	1.1.1. Clădirea este într-o stare fizică bună	R/P	Clădirea este într-o stare fizică generală bună. Ferestrele nu sunt sparte, vopseaua de pe pereți este intactă, iar acoperișul este, în ansamblu, funcțional, deși prezintă infiltrații în anumite zone. Geamurile și ușile din spațiile de cazare ale beneficiarilor au fost înlocuite și se află în stare bună. În schimb, în unele birouri ale specialiștilor au rămas montate geamurile vechi, degradate, prin care se produce infiltrație de aer rece. Nu s-au identificat urme de mușgai. Unele spații necesită lucrări de reparații curente pentru menținerea condițiilor adecvate.	Înlocuirea standardelor minime aferente dreptului la locuință	mediu	moderat	1. Înlocuirea geamurilor vechi din birourile specialiștilor 2. Repararea zonelor acoperișului unde apar infiltrații.
	1.1.2. Clădirea este accesibilă persoanelor	R/T	Criterion este realizat complet.	Marginalizar ea persoanelor cu dizabilități	scăzut	minor	

	r cu dizabilități fizice și celor cu mobilitate redusă								
1.1.3.	Clădirea este iluminată corespunzător unui serviciu social (artificial și natural)	R/T	Criteriul este realizat complet.	Imbolăvire a frecvenței a beneficiarilor	scăzut	minor			
1.1.4.	Încălzirea și ventilația asigură un mediu de locuit confortabil	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor			
1.1.5.	Există echipamente și măsuri pentru a proteja beneficiarii împotriva rănilor cauzate de incendiu	R/T	Criteriul este realizat complet.	Risc de incendii, implici de încălcare a dreptului la viață	scăzut	minor			
1.1.6.	Centrul este conectat la	R/T	Centrul este racordat la un sistem centralizat de alimentare cu apă și de	Încălcarea standardelor minime aferente	scăzut	minor		Identificarea posibilității de instalarea unui rezervor de apă cu capacitate suficientă pentru a acoperi necesitățile zilnice ale beneficiarilor și	

			canalizare, beneficiind de infrastructură adecvată pentru asigurarea accesului continuu la servicii de apă potabilă și evacuare a apelor uzate. Nu există posibilitatea de conectare/aprovizionare cu apă din surse alternative în caz de necesitate.	dreptul la locuință	inalți	major	personalului în caz de întrerupere a furnizării centrale.
			În Centru sunt plasați 137 beneficiari repartizați în 13 grupe de cazare a câte 10-12 beneficiari în fiecare grupă. Dormitoarele nu dispun de spațiu suficient pentru fiecare persoană. Nu se respectă asigurarea spațiului de cel puțin 6 mp per beneficiar, conform Standardelor minime. În unele ocăi sunt cazați câte 12 beneficiari, prin urmare nu este asigurată accesibilitatea și mobilitatea lor.	Încălcarea dreptului la intimitate și viață personală			<ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptarea infrastructurii pentru a asigura accesibilitatea și mobilitatea persoanelor cu dizabilități prin realizarea de modificări structurale, precum lărgirea ușilor la minimum 90 cm și eliminarea tuturor obstacolelor din calea de acces. 2. Dotarea cu mobilier individual în odaia de dormit, fiecare beneficiar trebuie să aibă la dispoziție o noptieră și un dulap individual pentru a-și păstra lucrurile personale în siguranță. 3. Adaptarea băilor comune pentru a fi accesibile tuturor tipurilor de dizabilități, incluzând dosări specifice pentru persoanele în scaune cu rotile.
sistem de apă și canalizare							
	1.2.1. Dormitoarele dispun de spațiu suficient pentru fiecare persoană și nu sunt supraaglomerate	R/1					
	1.2. Condițiile de dormit sunt bune și asigură dreptul la intimitate						
			Din cauza spațiului limitat, nu toți				

					beneficiarii dispun de noapieră și dulap individual în camerele de cazare. Hainele și bunurile personale sunt depozitate într-un dulap comun, cu despărțiri individualizate pentru fiecare beneficiar, amplasat într-un spațiu destinat uzului colectiv.						
1.2.2. Femeile și bărbații dispun de dormitoare separate	R/P				Centrul are în plasament doar beneficiari bărbați. Preferințele beneficiarilor privind alegerea colegilor de cameră sunt respectate, în măsura posibilităților având în vedere starea lor de sănătate mintală și perceperea realității.	Încălcarea dreptului la intimitate și viață personală	mediu	moderat		Consultarea periodică a beneficiarilor, în măsura capacității lor, pentru alegerea colegilor de cameră.	
1.2.3. Beneficiarii decid timpul când merg la somn și timpul de trezire	R/T				Criteriaul este realizat complet.	-	scăzut	minor		-	
1.2.4. Dormitoarele asigură condiții pentru intimitatea persoanei	R/N				Dormitoarele nu oferă condiții adecvate pentru asigurarea intimității persoanelor cazate, întrucât ușile acestora nu sunt prevăzute cu sisteme de închidere din interior și totodată beneficiarii sunt cazați a câte 10-12 persoane în aceeași grupă	Încălcarea dreptului la intimitate și viață personală	Înaltă	major		Delimitarea spațiului personal – prin paravane sau mobilier.	

			cu spațiu de dormit comun.			scizuit	minor	-	
1.2.5. Beneficiarii dispun de toate condițiile pentru odihnă și somn	R/T		Criteriul este realizat complet.	-					
1.2.6. Beneficiarii dispun de spațiu pentru păstrarea lucrurilor personale în siguranță	R/I		Beneficiarii dispun de spațiu pentru păstrarea bunurilor personale, având acces la dulapuri comune amplasate în spații destinate uzului colectiv. Cu toate acestea, nu există spațiu pentru depozitare cu cheie, nu există spații gestionate de personal și registru de păstrare a lucrurilor personale ale beneficiarilor. Doar un beneficiar își include la cheie dulapul cu lucruri personale.	Încălcarea dreptului la intimitate și viață personală	înalt	major	1. Asigurarea dulapurilor individuale cu încuietore pentru beneficiarii care pot gestiona lucrurile personale. 2. Amenajarea unui spațiu securizat gestionat de personal pentru bunurile (obiecte de valoare, acte etc.) beneficiarilor. 3. Introducerea unui registru de evidență pentru obiectele depozitate în spațiile securizate.		
1.3. Condițiile de igienă și sanitație sunt respectate în Centru	R/T		Criteriul este realizat complet.	-		scizuit	minor	-	
1.3.1 Baia și toaletele sunt curate și în stare funcțională									

	<p>1.3.2. Baia și toaletele asigură intimitate</p>	<p>R/I</p>	<p>Centrul are în plasament doar băieți, prin urmare nu sunt separate pentru femei și bărbați. Fiecare grupă dispune de spații sanitare pentru numărul beneficiarilor cazați (10-12 persoane). Spațiile sanitare (baie și toaletele) nu oferă condiții adecvate de intimitate pentru beneficiari, deoarece ușile nu sunt prevăzute cu sisteme funcționale de închidere. În unele grupe de cazare băile nu dispun de perdele pentru cabinete de dus.</p>	<p>Încălcarea dreptului la igienă personală, îmbolnăvirea persoanelor</p>	<p>înalt</p>	<p>major</p>	<p>1. Instalarea de perdele sau paravane la cabinetele de dus în toate grupele de cazare, astfel încât fiecare beneficiar să poată beneficia de intimitate în timpul igienei personale.</p> <p>2. Verificarea periodică a funcționalității perdelelor sau paravanilor pentru a preveni deteriorarea și a asigura menținerea standardelor de confort și intimitate.</p> <p>3. Consultarea beneficiarilor cu privire la nevoile și preferințele lor legate de intimitate, pentru a adapta soluțiile implementate la așteptările acestora și pentru a susține autonomia personală.</p>
<p>1.3.3. Beneficiarii au acces permanent la baie și la produse igienice</p>	<p>R/T</p>	<p>Criteriul este realizat complet.</p>	<p>-</p>	<p>scăzut</p>	<p>minor</p>	<p>-</p>	

	1.3.4. Baia și toaletele sunt accesibile pentru persoanele cu dificultăți locomotorii și senzoriale, pentru persoanele imobilizate	R/I	Baia și toaletele nu sunt accesibile pentru persoanele cu dificultăți locomotorii și senzoriale, pentru persoanele imobilizate. Au fost efectuate unele măsuri de îmbunătățire, dar sunt necesare ajustări considerabile. Persoanele imobilizate sunt primesc suportul infirmierilor la îmbăiere și igienizare.	Încălcarea principiului accesibilității și implicit, dreptul la igienă personală	înalt	major	1. Lărgirea ușilor la minimum 90 cm, instalarea rampelor de acces, a barelor de sprijin și a echipamentelor sunitare adaptate (chiuvete și toalete la înălțime accesibilă, cabine de duș fără prag). 2. Eliminarea tuturor obstacolelor care pot îngreuna accesul sau utilizarea independentă a acestor spații.
1.3.5. Beneficiarii primesc suportul necesar din partea angajaților la igienă personală	R/T	Criteriul este realizat complet..	-	scăzut	minor	-	

<p>1.4. Beneficiarii au acces la alimentație calitativă, apă potabilă, îmbrăcăminte și încălziminte, alte bunuri personale conform preferințelor și nevoilor</p>	<p>1.4.1. Măncarea este în cantitate suficientă, de calitate și în coreșpundere cu preferințele și nevoile beneficiarilor</p> <p>or</p>	<p>R/T</p>	<p>Măncarea este în cantitate suficientă, de calitate și în coreșpundere cu preferințele și nevoile beneficiarilor. Hrană este suficientă, proaspătă și variată.</p> <p>Măncarea este nutritivă și meniul este echilibrat, există flexibilitate pentru meniul în conformitate cu indicațiile medicale ale fiecărui beneficiar (diete speciale, beneficiari alimentați prin sondă).</p> <p>Lista produselor nu se întocmește ca participarea beneficiarilor.</p>	<p>Incălcarea dreptului la condiții decente de trai / sub alimentație a persoanelor din serviciu</p>	<p>scăzut</p>	<p>minor</p>	<p>1. Asigurarea diversității și adaptabilității meniului în funcție de preferințele exprimate a beneficiarilor.</p> <p>2. Evaluarea periodică a satisfacției beneficiarilor față de calitatea și varietatea alimentelor servite.</p>
	<p>1.4.2. Beneficiarii au acces permanent la apă potabilă</p>	<p>R/T</p>	<p>Criteriul este realizat complet.</p>	<p>-</p>	<p>scăzut</p>	<p>minor</p>	<p>-</p>

	<p>1.4.3. Măncarea este pregătită și servită în condiții satisfăcătoare.</p> <p>La sala de mese se deservesc beneficiarii din blocul doi care se deplasează de sine stătur însă mobilienul, mesele și scaunele nu sunt de siguranță, înguste, nu asigură siguranța având în vedere starea lor de sănătate, prin urmare servirea meselor nu asigură un mediu familial. Beneficiarii din blocul întâi sunt alimentați în grupele de cazare, majoritatea fiind imobilizați și necesită suportul îngrijitorilor.</p>	R/P	<p>Măncarea este pregătită în condiții satisfăcătoare.</p> <p>La sala de mese se deservesc beneficiarii din blocul doi care se deplasează de sine stătur însă mobilienul, mesele și scaunele nu sunt de siguranță, înguste, nu asigură siguranța având în vedere starea lor de sănătate, prin urmare servirea meselor nu asigură un mediu familial. Beneficiarii din blocul întâi sunt alimentați în grupele de cazare, majoritatea fiind imobilizați și necesită suportul îngrijitorilor.</p>	<p>Încălcarea dreptului la condiții decente de trai / sub alimentație a persoanelor din serviciu</p>	mediu	moderat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Înlocuirea mobilierului din sală de mese – cu mese și scaune sigure, stabile și adaptate nevoilor beneficiarilor. 2. Amenajarea spațiului de masă într-un stil familial cu decor minimal pentru confort. 3. Organizarea meselor pe grupe mici – pentru a reduce aglomerația și a crea un mediu mai apropiat de cel familial.
<p>1.4.4. Beneficiarii dispun de haine și încălțăminte personală (de zi și de noapte)</p>	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-	
<p>1.4.5. Prestatorul de serviciu asigură cu îmbrăcăminte și</p>	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-	

	<p>incălțămint c beneficiarii care duc lipsă</p>		Criteriul este realizat complet.	scăzut	minor	
<p>1.5. Beneficiarii pot comunica liber cu cine doresc și se bucură de dreptul la libertate în Centru.</p>	<p>1.5.1. Telefonul e, scrisorile, e-mail-uri și Internetul sunt libere pentru utilizare, fără restricții.</p>	R/T	Beneficiarii nu le este asigurat dreptul la comunicare în condiții de intimitate și siguranță. Confidențialitatea convorbirilor nu este garantată, întrucât nu există un telefon de serviciu care să permită discuții private, iar conversațiile au loc adesea în prezența personalului. Telefonul este amplasat în cabinetul medical la etajul doi, blocat doi de cazare, convorbirile telefonice	înalt	major	<p>1. Amenajarea unui spațiu dedicat convorbirilor private ferit de supravegherea directă a personalului</p> <p>2. Montarea telefonului la o înălțime accesibilă utilizatorilor în scaune cu roțile.</p> <p>3. Asigurarea unui spațiu de manevră suficient pentru scaune cu roțile sau alte dispozitive de sprijin.</p> <p>4. Instalarea unor elemente de semnaltizare vizuală și tactilă pentru identificarea rapidă a telefonului și a zonei de utilizare pentru persoanele cu deficiențe senzoriale.</p>

	1.5.4. Beneficiarii i au dreptul să primească vizitatori și să meargă în vizite	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	1.5.5. Beneficiarii i se pot deplasa liber pe tot teritoriul serviciului	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	1.6.1. Există suficient spațiu și zone amenajate pentru activități de grup	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
1.6. Centrul oferă un mediu primitor, confortabil și stimulant pentru participarea activă a beneficiarilor	1.6.2. Centrul dispune de resurse și echipamente pentru petrecerea timpului liber	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	1.6.3. Prestatorul organizează anumite activități culturale și de	R/T	Prestatorul organizează activități culturale pentru și cu beneficiarii. Cu suportul pedagogilor social sunt organizate diverse activități culturale	Încălcarea drepturilor culturale	scăzut	minor	1. Elaborearea unui calendar anual de excursii adaptate nevoilor și posibilităților beneficiarilor, cu obiective diverse (muzee, parcuri, obiective turistice locale, evenimente culturale).

<p>agrement cu artiști și/sau voluntari din afara Centrului</p>	<p>(concerte, recitaluri de poezie, sărbătorirea zilelor de naștere ale beneficiarilor, inclusiv sărbătorile naționale). Beneficiarii participă la diverse evenimente organizate în cadrul centrului, în comunitate și în alte instituții de același profil. Totuși, nu există un acord de colaborare semnat cu autoritatea publică locală (APL) pentru a sprijini implicarea sistematică a beneficiarilor în activitățile din comunitate.</p>			<p>2. Alocarea bugetului specific pentru organizarea excursiilor.</p> <p>3. Asigurarea accesibilității și suportului necesar pentru beneficiarii cu mobilitate redusă sau alte nevoi speciale.</p> <p>4. Implicarea beneficiarilor în alegerea destinațiilor și activităților.</p> <p>5. Stabilirea de parteneriate pentru organizarea de vizite ghidate, așeliere sau evenimente speciale.</p>
<p>1.6.4. Beneficiarii i au dreptul de a comunica și relaționa cu toate persoanele din serviciu fără bariere</p>	<p>Criteriul este realizat complet.</p>	<p>scăzut</p>	<p>minor</p>	<p>-</p>
<p>1.6.5. Beneficiarii sunt încurajați să stabilească un grup de suport, să</p>	<p>Beneficiarii sunt sprijiniți în menținerea relațiilor cu familia, prietenii și alte persoane apropiate, fiind încurajați să-și formeze un grup de suport.</p>	<p>Încălecare dreptului la viață de familie și viață privată</p>	<p>minor</p>	<p>1. Promovarea incluziunii sociale prin menținerea relațiilor apropiate cu familia, prietenii și alte persoane semnificative.</p> <p>2. Încurajarea beneficiarilor să își formeze și să mențină un grup de suport personal, format din persoane de încredere.</p>

	mențină relațiile cu familia, prietenii		Membrii grupului de suport nu sunt implicați în procesul de elaborare și implementare a Planului Individual de Asistență.					3. Implicarea membrilor grupului de suport, cu acordul beneficiarului, în procesul de elaborare, monitorizare și evaluare a Planului Individual de Asistență.
--	---	--	---	--	--	--	--	---

Tabelul nr. 2. Domeniul 2. Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală

Standarde de evaluare	Criterii de evaluare	Scor atribuit	Justificare scor	Risc identificat	Nivel de materializare a riscului	Impact	Recomandare
2.1. Beneficiari ai accesului la asistență medicală primară fără discriminare	2.1.1. Orice beneficiar are acces la servicii de asistență medicală primară în Centru, sau în comunitate fără discriminare pe criteriul de limbă, religie, sex, etnie, dizabilitate vârșă	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	2.1.2. Toți beneficiarii necesită tratament în domeniul sănătății mintale au acces la suport și îngrijire în serviciu sau sunt referiți la servicii de sănătate	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	2.1.3. Toți beneficiarii sunt asigurați medical	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	2.1.4. Medicii de familie și/sau medicii psihiatri monitorizează beneficiarii care au la evidență cu anume boli cronice sau tulburări de sănătate mintală	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-

	pe perioada plasamentului în Centru								
Standard 2.2. Centrul dispune de personal calificat în acordarea asistenței medicale primare	2.2.1. Personalul deține calificare în acordarea asistenței de prim-ajutor, administrare medicamente prescrise medici specialiști, implementarea de planului de reabilitare	R/T	Criteriul este realizat complet.		scăzut	minor	-		
	2.2.2. Personalul cunoaște modalitatea de accesare a serviciilor de sănătate din comunitate, în caz de necesitate	R/T	Criteriul este realizat complet.		scăzut	minor	-		
	2.2.3. Beneficiarii au acces liber la serviciile psihiatriei, inclusiv altul decât cel din Centru comunitar de sănătate mintală din regiune	R/P	Beneficiarii au acces liber la serviciile psihiatriei, însă medicul psihiatru din Centru de sănătate mintală a raionului este aceeași persoană, prin urmare beneficiarii nu pot alege medicul psihiatru.	incălcarea dreptului la sănătate mintală	mediu	moderat	Identificarea parteneriatelor cu unități medicale publice sau private.		
	2.2.4. Schema de tratament a beneficiarilor o elaborează doar	R/T	Criteriul este realizat complet.		scăzut	minor	-		

	<p>medicină de familie sau medicul specialist (psihiatru, neurolog, cardiolog etc.)</p>	R/P	<p>Nu toți beneficiarii își dau acordul informat privind administrarea tratamentului.</p> <p>În dependență de starea de sănătate și gradul de percepere unii beneficiari cunosc istoria medicală, scopul tratamentului pentru reabilitare și medicamentele le administrează benevol.</p> <p>Însă mai mult de 70 % dintre beneficiari nu realizează și nu percep starea lor de sănătate, prin urmare nu dau/semnează acordul informat privind administrarea tratamentului.</p>	Încălcarea dreptului la exprimarea consimțământului informat.	mediu	moderat	Elaborarea unui protocol intern privind
--	---	-----	---	---	-------	---------	---

	2.2.6. Beneficiarii au acces la măsuri de protecție și siguranță pentru prevenirea și combaterea bolilor infecțioase	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	2.3.1. Planurile Individuale de Asistență cuprind activități de reabilitare fizică	R/I	Planurile Individuale de Asistență nu cuprind activități de reabilitare fizică.	Încălcarea dreptului de abilitare și reabilitare	înalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Integrarea obligatorie a programelor de reabilitare fizică în PIA pentru beneficiarii care au nevoie. 2. Colaborarea cu specialiști în reabilitare fizică pentru elaborarea și actualizarea PIA. 3. Monitorizarea și evaluarea periodică a progresului în reabilitare.
2.3. Reabilitare a fizică și psihono emoțională contribuie la creșterea independenței și participării	2.3.2. Planurile Individuale de Asistență cuprind activități de reabilitare psihono emoțională	R/N	Planurile Individuale de Asistență nu cuprind activități de reabilitare psihono emoțională. În cadrul Centrului lipsește funcția de psiholog.	Încălcarea dreptului de abilitare și reabilitare	înalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Angajarea unui psiholog calificat în cadrul instituției. 2. Incluziunea în Planurile Individuale de Asistență activități de reabilitare psihono emoțională.
	2.3.3. Beneficiarii au fișe de evaluare kinetoterapeutică sau evaluare fizică pentru recomanări de masaj	R/N	Beneficiarii nu au fișe de evaluare kinetoterapeutică sau evaluare fizică pentru recomanări de masaj. În cadrul Centrului lipsește funcția de kinetoterapeut.	Încălcarea dreptului de abilitare și reabilitare	înalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Angajarea unui kinetoterapeut și a unui masajist calificați. 2. Alocarea bugetului necesar pentru crearea și susținerea acestor posturi, inclusiv asigurarea condițiilor materiale și logistice.

2.4. Serviciile de sănătate sexuală și reproductivă sunt accesibile beneficiarilor	2.3.4. Beneficiarii sunt referiți la servicii specializate de reabilitare fizică și psiho-socială, dacă există	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	2.3.5. Beneficiarii au acces la servicii paliative specializate, după caz	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	2.3.6. Beneficiarii au acces la servicii religioase pentru suport psiho-emotional	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	2.4.1. Prestatorul organizează activități de instruire și informare privind dreptul la sănătate fizică, mintală, sexuală și reproductivă	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	2.4.2. Beneficiarii au acces la servicii de sănătate sexuală și reproductivă	R/P	În cadrul Centrului beneficiarii nu au suport pentru a accesa serviciile de sănătate sexuală și reproductivă. În afara Centrului sunt referiți la necesitate la CMC Orhei.	Negarea dreptului la servicii de sănătate sexuală și reproductivă	mediu	moderat	1. Consolidarea parteneriatelor cu CMC Orhei pentru a facilita accesul rapid și ordonat al beneficiarilor la consultații și investigații medicale. 2. Adopția unei politici care să recunoască și să susțină dreptul beneficiarilor la servicii de sănătate sexuală și reproductivă.
	2.4.3. Beneficiarii au acces gratuit la mijloace moderne de contracepție	R/N	În cadrul Centrului beneficiarii nu au acces gratuit la	Negarea dreptului la servicii de sănătate	înalt	major	1. Promovarea educației sexuale și a dreptului la sănătate reproductivă în rândul beneficiarilor.

			<p>mijloace moderne de contracepție și nici nu se practică astfel de acțiuni, având în vedere starea de sănătate.</p> <p>Beneficiarii nu cunosc metodele de contracepție moderne, nu dispun de informații suficiente, nu utilizează în caz de necesitate.</p>	sexuală și reproductivă			<p>2. Informarea și consilierea beneficiarilor privind metodele contraceptive disponibile.</p> <p>3. Asigurarea distribuției gratuite și regulate a unei game variate de contraceptive moderne.</p>
2.4.4. Personalul asigură confidențialitatea privind utilizarea mijloacelor de contracepție și accesarea serviciilor de sănătate sexuală și reproductivă	R/N		<p>În cadrul Centrului beneficiarii nu utilizează mijloacele de contracepție</p>	Negarea dreptului la viață privată	înalt	major	<p>1. Informarea beneficiarilor adaptat nivelului de înțelegere, privind sănătatea sexuală și reproductivă, inclusiv despre mijloacele de contracepție.</p> <p>2. Instițuirea unor proceduri clare prin care să se garanteze confidențialitatea privind utilizarea mijloacelor de contracepție și accesarea serviciilor de sănătate sexuală și reproductivă.</p> <p>3. Asigurarea unui spațiu privat pentru consiliere și discuții privind sănătatea sexuală și reproductivă.</p>
2.4.5. Beneficiarii sau decizii informate privind utilizarea metodelor de contracepție sau alte servicii de sănătate sexuală și reproductivă	R/P		<p>Angajații discută cu beneficiarii dreptul la sănătate sexuală și reproductivă la activitățile organizate periodic, însă decizii privind utilizarea metodelor de contracepție sau alte servicii de sănătate sexuală și reproductivă nu se iau de către beneficiari.</p>	Negarea dreptului la consimțământ informat	mediu	moderat	<p>1. Organizarea sesiunilor regulate de informare și consiliere cu implicarea personalului medical și social în activități educaționale integrate.</p> <p>2. Respectarea confidențialității și anonimatului beneficiarilor.</p>

Tabelul nr. 3. Domeniul 3. Dreptul la capacitate juridică, la libertate și securitate personală

Standarde de evaluare	Criterii de evaluare	Scor atribuit	Justificare scor	Risc identificat	Nivelul de materializare a riscului	Impact	Recomandare
3.1. Beneficiarii decid tipul de asistență și îngrijire în baza nevoilor și preferințelor	3.1.1. Preferințele beneficiarilor constituie o prioritate în deciziile care îi privesc	R/N	În cadrul Centrului sunt în jur de 30 beneficiari care pot și au capacități de a participa la activitățile organizate de pedagogii sociali. Beneficiarii decid la ce activități merg în serviciu. Nu decid cu cine locuiesc într-o cameră, nu participă la luarea deciziilor privind meniul pentru alimentația în serviciu.	Negarea voinței și preferințelor persoanelor, implicat a principilor de bază ale Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități	înalt	major	1. Adaptarea metodelor de comunicare și consultare pentru a include și beneficiarii cu niveluri diferite de independență, folosind suport vizual, gesturi, limbaj simplificat sau tehnologii asistive, astfel încât fiecare să poată exprima preferințele și nevoile proprii. 2. Implicarea personalului în sprijinirea beneficiarilor mai puțin independenți pentru exprimarea opiniilor, prin metode de consiliere și mediere, respectând autonomia și demnitatea fiecăruia.
	3.1.2. Beneficiarii decid sisterea sau încetarea prestării serviciilor înainte de perioada menționată în Acord/Contr	R/N	Beneficiarii nu decid sisterea sau încetarea prestării serviciilor înainte de perioada menționată în Acord/Contract. O bună parte din ei nici nu realizează starea lor de sănătate și acțiunile întreprinse pentru menținerea loc. Însă, trei beneficiari asistați în cadrul unei	Negarea voinței și preferințelor persoanelor	înalt	major	1. Informarea beneficiarilor, în mod continuu și într-un limbaj accesibil, despre dreptul lor de a sista sau înceta serviciile acordate. 2. Implicarea beneficiarilor în procesul decizional, beneficiarii trebuie să fie consultați și să li se ofere posibilitatea de a-și exprima opinia. 3. Promovarea independenței beneficiarilor din Locuințele Protejate, apă de traiul independent.

	<p>3.1.4. Personalul din cadrul Centrului este instruit privind modalitatea de a oferi suport beneficiarii pentru a-și exprima preferințele și a face alegeri în Centru.</p>	R/I	<p>Angajații Centrului iau decizii în locul beneficiarilor.</p> <p>Beneficiarii cu un nivel mai dezvoltat de înțelegere sunt ajutați să facă alegeri și să-și expună preferințele.</p>	Negarea dreptului la servicii de sprijin în luarea deciziilor	înalt	major	<p>1. Formarea continuă a personalului în domeniul drepturilor beneficiarilor.</p> <p>2. Dezvoltarea competențelor de comunicare participativă și consiliere în rândul angajaților.</p> <p>3. Implementarea planurilor individualizate de asistență (PIA) centrate pe persoană, în care beneficiarii sunt implicați activ în stabilirea obiectivelor și alegerea activităților, iar personalul are rol de sprijin și ghidare, nu de decizie unilaterală.</p> <p>4. Crearea unui mediu organizațional care promovează respectul pentru demnitatea și autonomia beneficiarilor, inclusiv prin politici interne clare care interzic luarea deciziilor în locul acestora fără consultare și consimțământ.</p>
<p>3.2. Centrul dispune de proceduri clare pentru tratamentul și oferirea asistenței fără consimțământul beneficiarului</p>	<p>3.2.1. Îngrijirea și tratamentul beneficiarilor se bazează pe consimțământul informat</p>	R/P	<p>Îngrijirea și tratamentul beneficiarilor nu se bazează pe consimțământul liber și informat, având în vedere starea de sănătate mintală și conștientizarea situației de către beneficiari.</p> <p>Personalul respectă protocoalele în domeniul sănătății, însă nu toți beneficiarii conștientizează că au</p>	Negarea dreptului la consimțământ liber și informat	mediu	moderat	<p>1. Asigurarea unui proces voluntar de exprimare a consimțământului, fără presiuni sau influențe externe, garantând că decizia este luată liber.</p> <p>2. Implicarea persoanelor de încredere sau a reprezentanților legali în cazul beneficiarilor cu capacitate redusă de înțelegere sau sănătate mintală afectată.</p> <p>3. Documentarea scrisă a consimțământului informat, prin formulare specifice care să ateste că beneficiarul (sau reprezentantul său legal) a fost informat corespunzător și și-a exprimat acordul în mod liber.</p>

<p>3.3. Capacitatea juridică a beneficiarilor constituie o prioritate în luarea deciziilor privind asistența și îngrijirea în Centru</p>	<p>3.3.1. Personalul interacționează cu beneficiarii în mod accesibil pentru capacitatea lor de înțelegere și de luare a deciziilor</p>	<p>R/P</p>	<p>Personalul interacționează cu beneficiarii, care au capacitatea de înțelegere, în mod accesibil pentru capacitatea lor de înțelegere și de luare a deciziilor, utilizează un limbaj simplu, dacă e nevoie cu semne sau imagini, explicații simple fără manipulari și șantaj.</p>	<p>Negarea dreptului la informare și sprijin în luarea deciziilor</p>	<p>mediu</p>	<p>1. Formarea personalului în tehnici și metode de comunicare adaptate persoanelor cu deficiențe senzoriale și de vorbire. 2. Implementarea unor proceduri interne clare care să prevadă modalități specifice de comunicare cu persoanele cu dificultăți senzoriale și verbale, asigurând dreptul acestora la informare corectă și consimțământ liber și informat. 3. Utilizarea suporturilor vizuale, tactile sau tehnologice (de exemplu, pictograme, tablete cu aplicații specializate, dispozitive de amplificare a sunetului) pentru facilitarea înțelegerii și exprimării opiniilor de către beneficiari. 4. Asigurarea accesibilității informațiilor scrise și orale, prin utilizarea unui limbaj simplificat, clar și structural.</p>
<p>3.3.2. Prestatorul de servicii oferă informații clare despre diagnostic, tratament, importanța implicării utilizatorului de servicii în activitățile de suport și îngrijire</p>	<p>Prestatorul de servicii oferă informații clare despre diagnostic, tratament, importanța implicării beneficiarilor în activitățile de suport și îngrijire și utilizează un limbaj simplu pentru perceperea mesajului. Beneficiarii cunosc consecințele refuzului tratamentului, a neimplicării și își asumă aceste consecințe dacă refuză să coopereze.</p>	<p>R/T</p>	<p>Prestatorul de servicii oferă informații clare despre diagnostic, tratament, importanța implicării beneficiarilor în activitățile de suport și îngrijire și utilizează un limbaj simplu pentru perceperea mesajului. Beneficiarii cunosc consecințele refuzului tratamentului, a neimplicării și își asumă aceste consecințe dacă refuză să coopereze.</p>	<p>Negarea dreptului la informare și sprijin în luarea deciziilor</p>	<p>scăzut</p>	<p>1. Informarea clară și adaptată capacității de înțelegere a fiecărui beneficiar privind diagnosticul, tratamentul și activitățile de suport. 2. Implicarea activă a beneficiarilor în luarea deciziilor și își exprimă consimțământul sau refuzul în cunoștință de cauză, fără constrângere sau teamă. 2. Documentarea în dosarul beneficiarului a faptului că a fost informat și a înțeles implicațiile deciziilor luate (ex: refuz de tratament).</p>

	<p>3.3.3. Beneficiarii pot numi o persoană de încredere (cu sau fără mandat de ocrotire) pentru a fi consultată în luare deciziilor care îl privesc</p>	R/T	<p>În dependență de capacitatea de înțelegere și asimilare a informației beneficiarii pot numi o persoană de încredere (cu sau fără mandat de ocrotire) pentru a fi consultată în luare deciziilor care îl privesc.</p>	Negarea dreptului la informare și sprijin în luarea deciziilor, a capacității juridice	scăzut	minor	<p>1. Limitarea luării deciziilor unilaterale de angajați, doar în situațiile de urgență sau când este absolut necesar, cu documentarea riguroasă a motivelor și consultarea echipei multidisciplinare.</p> <p>2. Elaborarea și implementarea planurilor individualizate de asistență, în care beneficiarii să fie implicați activ, iar deciziile să fie luate în consens, în măsura posibilităților.</p>
	<p>3.3.4. Prestatorul va opta în mod prioritar pentru serviciile de suport și măsuri de ocrotire în luarea deciziilor în locul instituirii tutelei</p>	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
<p>3.4. Beneficiarii au dreptul la confidențialitate și acces la dosarele personale</p>	<p>3.4.1. Fiecare beneficiar are un dosar personal</p>	R/T	<p>Fiecare beneficiar din serviciu are un dosar personal.</p> <p>Beneficiarii cunosc despre existența în serviciu a dosarului personal, dacă au nevoie au acces la informațiile din dosar,</p>	Negarea dreptului la viață privată	scăzut	minor	<p>Asigurarea accesului beneficiarilor la dosarul personal, respectând normele privind protecția datelor cu caracter personal și confidențialitatea, inclusiv prin posibilitatea de a solicita copii sau explicații privind documentele din dosar.</p>

			Negarea dreptului la viață privată	mediu	moderat	<p>1. Informare beneficiarilor privind drepturile lor legate de protecția datelor personale.</p> <p>2. Afișarea politicii de prelucrare a datelor cu caracter personal al beneficiarilor într-un loc vizibil în instituție și publicarea pe site (dacă există).</p> <p>3. Elaborarea unei proceduri standardizate de obținere a consimțământului scris pentru prelucrarea datelor, inclusiv pentru utilizarea imaginilor foto și video.</p> <p>4. Utilizarea materialelor informative adaptate gradului de înțelegere al beneficiarilor (ex. broșuri cu pictograme, explicații verbale pentru persoanele cu dizabilități intelectuale-mintale).</p>
Prestatorul are politica de prelucrare a datelor cu caracter personal al beneficiarilor	are politica de prelucrare a datelor cu caracter personal al beneficiarilor					
3.4.4. Prestatorul are politica de prelucrare a datelor cu caracter al beneficiarilor	Angajații cunosc politica de prelucrare a datelor cu caracter personal în baza Ordinului nr.20 din 03.01.2025.	R,P			Beneficiarii nu cunosc politica de prelucrare a datelor cu caracter personal, nu semnează declarații/acorduri de prelucrare a datelor și nu se expun dacă doresc sau nu să apară în materiale foto și video.	

Tabelul nr. 4. Domeniul 4. Dreptul la protecție împotriva torturii, rețelor de tratament și violenței

Standarde de evaluare	Criterii de evaluare	Scor atribuit	Justificare scor	Risc identificat	Probabilitate de materializare	Impact	Recomandare
	4.1.1. Angajații tratează beneficiarii cu respect și demnitate	R/T	Criteriul este respectat în totalitate	-	scăzut	minor	-
	4.1.2. Beneficiarii sunt protejați de orice formă de violență	R/I	Beneficiarii nu cunosc formele de violență și modalitatea de raportare a cazurilor de violență. În caz de necesitate se adresează direcției.	Risc de tratament inuman	înalt	major	Informarea beneficiarilor despre formele de violență și dreptul de a fi protejați, prin organizarea de sesiuni interactive cu beneficiarii pe tema „ <i>action reconnaître et être exposé à violence</i> ”.
4.1. Beneficiarii au protecție împotriva violenței (fizică, sexuală, emoțională, economică, exploatare)	4.1.3. Centrul dispune de politică/procedură clară pentru de prevenire a violenței (toate formele, atât din partea beneficiarilor, cât și din partea angajaților)	R/I	Centrul dispune de procedură privind protecția beneficiarilor împotriva abuzului și tratamentului inuman sau degradant, aprobată la finele lunii martie 2025. Angajații nu au contrasemnat act de informare la acest aspect.	Risc de tratament inuman și/sau degradant	înalt	major	1. Actualizarea periodică a instruirii. 2. Monitorizarea aplicării procedurii. 3. Alinierea procedurilor interne privind prevenirea a violenței cu legislația actualizată.
	4.1.4. Persoanele care sunt supuse unor forme de violență, beneficiază de asistență conform	R/T	Din discuții cu personalul și beneficiarii în cadrul Centrului nu se aunge la aplicarea violenței.	Negarea dreptului la protecție și sprijin	scăzut	minor	1. Crearea unui protocol vizibil și accesibil cu pași de urmat în caz de abuz, cu datele de contact ale specialiștilor și instituțiilor relevante (psiholog, asistent social, poliție, linie verde, ONG-uri specializate). Afișarea în spații vizibile (birouri, săli de personal) a acestor informații pentru acces rapid.

4.2. Prestatorul utilizează metode alternative în locul izolării și conțenționării în situații de criză.	nevoilor (în serviciu sau în afara acestuia)	R/T	Angajații cunosc despre servicii specializate pentru victime, însă despre servicii pentru agresori nu cunosc.	scăzut	minor	-	2. Încheierea de parteneriate cu instituții și organizații specializate (centre de consiliere pentru victime, centre de reabilitare pentru agresori, psihologi, poliție, asistență juridică) pentru a asigura intervenția rapidă și eficientă în caz de abuz.
4.2.1. Beneficiarii nu sunt izolați sau conțenționați în situații de criză	4.2.1. Beneficiarii nu sunt izolați sau conțenționați în situații de criză	R/T	Criteriul este respectat în totalitate	scăzut	minor	-	
4.2.2. Centrul dispune de alternative la măsurile de izolare și conțenționare	4.2.2. Centrul dispune de alternative la măsurile de izolare și conțenționare	RT	Criteriul este respectat în totalitate	scăzut	minor	-	
4.2.3. Centrul dispune de procedură clară de intervenție în caz de <i>pericol social iminent</i>	4.2.3. Centrul dispune de procedură clară de intervenție în caz de <i>pericol social iminent</i>	R/T	Criteriul este respectat în totalitate	scăzut	minor	-	
4.2.4. Fiecare caz pentru care angajații au folosit măsuri de izolare sau conțenționare sunt înregistrate și raportate conform procedurii	4.2.4. Fiecare caz pentru care angajații au folosit măsuri de izolare sau conțenționare sunt înregistrate și raportate conform procedurii	R/T	Criteriul este respectat în totalitate	scăzut	minor	-	
4.3. Beneficiarii nu sunt expuși unor tratamente fără	4.3.1. Prestatorul nu acceptă medicamente și oleră tratamente de ambulator în	R/T	Criteriul este realizat complet.	scăzut	minor	-	

consimțământul informat	schimbul unor privilegii de în vânzătorii de medicamente									
	4.3.2. Avorturile nu se efectuează fără acordul persoanei însărcinate	N/A	Centrul are în plasament doar bărbați, prin urmare criteriul nu este aplicabil.	-	-	-	-	-	-	
	4.3.3. Sterilizarea beneficiarilor se efectuează doar după informarea persoanei despre toate metodele de contracepție existente și disponibile	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-	-	-	-
	4.3.4. Extracția dentară se efectuează doar în cazurile în care toate măsurile de tratament nu au dat rezultate	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-	-	-	-
Standardul 4.4. Beneficiarii au protecție împotriva torturii și alelor tratamente	Beneficiarii au acces la procedurile de plângeri, în mod confidențial, dacă consideră că asistența îngrijirea în serviciu nu corespunde nevoilor și drepturilor	R/T	Beneficiarii cu o stare de sănătate mintală mai bună și realizare a situației nu acces la procedurile de plângeri, în mod confidențial, dacă consideră că asistența și îngrijirea în serviciu nu corespunde nevoilor și drepturilor. În caz	Negarea dreptului la protecție împotriva rețelor tratamente.	scăzut	minor	Informarea periodică și accesibilă a beneficiarilor despre dreptul de a depune plângeri și diversitatea canalelor de depunere a plângerilor			

			de necesitate ei se adresează la Oficiul Avocatului Poporului, care de regulă organizează periodic ședințe de informare și monitorizare a situației în cadrul Centrului.						
4.4.2. Beneficiarii sunt protejați dacă raportează cazurile de tortură și rele tratamente în Centru.	R/T		Beneficiarii sunt protejați dacă raportează cazurile de tortură și rele tratamente în Centru. În discuții cu beneficiarii centrului astfel de situații nu au avut loc.	Negarea dreptului la protecție împotriva rețelilor tratamente	scăzut	minor	Elaborarea unei politici interne privind protecția beneficiarilor care raportează abuzuri, tortură și tratamente inumane.		
4.4.3. Prestatorul de serviciu dispune de un Plan de prevenire și combatere a torturii și rețelilor tratamente în conformitate cu recomandările Mecanismului Național de Prevenire a Torturii (MNPT) și recomandărilor în urma vizitelor	R/N		Prestatorul de serviciu nu dispune de un Plan de prevenire și combatere a torturii și rețelilor tratamente în conformitate cu recomandările Mecanismului Național de Prevenire a Torturii (MNPT) și recomandărilor în urma vizitelor periodice.	Negarea dreptului la protecție împotriva rețelilor tratamente	înalt	major	1. Elaborarea urgentă a unui Plan instituțional de prevenire și combatere a torturii și tratamentelor inumane sau degradante, care să includă măsuri concrete, responsabile, terne și resurse pentru implementare, în conformitate cu standardele internaționale și recomandările MNPT. 2. Instruirea periodică a întregului personal privind prevenirea torturii, identificarea și raportarea cazurilor de abuz, precum și aplicarea măsurilor de protecție, conform recomandărilor MNPT și a procedurilor interne. 3. Implementarea unui mecanism clar și accesibil de raportare și investigare a suspiciunilor de tortură și rele tratamente, care să asigure protecția persoanelor		

	perioade, după caz				scăzut	minor	care semnalează abuzuri și să permită o reacție promptă și eficientă. 1. Formarea personalului privind obligațiile legale și etice de a preveni și raporta orice formă de abuz, precum și consecințele disciplinare și penale ale aplicării torturii, pentru a crea un climat de responsabilitate și respect față de drepturile omului.
	4.4.4. Prestatorul de servicii întreprinde măsuri disciplinare și/sau legale împotriva oricărei persoane care aplică măsuri de tortură și rețetamente în serviciu	R/T	Prestatorul de servicii nu ia măsuri disciplinare și/sau legale împotriva oricărei persoane care aplică măsuri de tortură și rețetamente în serviciu	Negarea dreptului la protecție împotriva rețetamentelor	mediu	moderat	1. Informarea clară și repetată a beneficiarilor despre dreptul de a se adresa directorului și modalitățile disponibile pentru aceasta, prin afișarea vizibilă a informațiilor în spațiile comune și prin sesiuni de informare adaptate nivelului de înțelegere al beneficiarilor. 2. Asigurarea accesului confidențial al beneficiarilor la persoanele împuternicite prin mandat de ocrotire, menținând spații adecvate pentru întâlniri private și garantând respectarea intimității și demnității beneficiarilor în aceste discații.
	4.4.5. Beneficiarii au acces la persoanele împuternicite prin mandat de ocrotire și se pot întâlni cu aceștia în mod confidențial	R/P	Beneficiarii cunosc că pot să se adreseze directorului instituției și asistentului social în cazurile de rețetamente, însă nu toți au capacitatea fizică nici intelectuală pentru a realiza aceste acțiuni.	Negarea dreptului la protecție împotriva rețetamentelor			

Tabelul nr.5. Domeniul 5. Dreptul la viață independentă și trai în comunitate

Standarde de evaluare	Criterii de evaluare	Scor atribuit	Justificare scor	Risc identificat	Nivelul de materializare a riscului	Impact	Recomandare
5.1. Beneficiarii primesc suport pentru autonomie personală	5.1.1. Beneficiarii cunosc motivele aflării în Centru	R/1	O mare parte a beneficiarilor au fost abandonat/și au trecut prin diverse forme de plasament de la o instituție la alta și nu cunosc motivele plasării la Centru datorită stării de sănătate și lipsa experienței anterioare de a locui în familie/comunitate.	Negarea dreptului la informație și autonomie personală	înalt	major	1. Informarea fiecărui beneficiar despre motivele aflării în Centru. Această informare trebuie să fie adaptată capacității de înțelegere a beneficiarului.
	5.1.2. Beneficiarii cunosc că pot solicita prestaționalul sistarea sau încetarea prestării serviciului	R/1	Nu toți beneficiarii cunosc că pot solicita prestatorului sistarea sau încetarea prestării serviciului, în dependență de starea de sănătate și cooperare a situației în care se află.	Beneficiarii plasati în ultimii ani cunosc înțeleg motivul plasamentului.	Negarea dreptului la informație și autonomie personală	înalt	major

	<p>5.1.3. Beneficiarii cunosco dreptul lor la o parte din prestațiile bănești în cazul admiterii în Centru (în dependență de caz)</p>	R/T	<p>O mare parte a beneficiarilor au fost abandonnați la naștere și au trecut prin diverse forme de plasament de la o instituție la alta, având grad sever de dizabilitate și tot timpul s-au aflat la întreținerea deplină a statului. Prin urmare, nu a fost stabilit dreptul la alocații sociale și nu au beneficiat de aceste prestații bănești.</p> <p>Beneficiarii plasați recent în instituție din familie au dreptul la alocații doar în perioadele de sistare a serviciilor mai mult de 30 zile, însă a fost menționat doar un astfel caz.</p>	-	scăzut	minor	-
<p>5.1.4. Beneficiarii au dreptul să se implice în activitățile de gospodărie în cadrul Centrului și alte activități de interes pentru a-și menține abilitățile de</p>	R/U	<p>În cadrul Centrului, doi beneficiari sunt angajați oficial în baza contractelor individuale de muncă, în calitate de muncitori auxiliari. Unul dintre aceștia este angajat cu normă întreagă (1,0 unitate), având un program de</p>	Negarea dreptului la informație și autonomie personală	Inalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptarea activităților la nevoile și capacitățile individuale a fiecărui beneficiar. 2. Amenajarea spațiilor și echipamentelor în condiții de siguranță, accesibile și adaptate nevoilor persoanelor cu dizabilități pentru a reduce riscul de accidente. 3. Monitorizarea stării de sănătate a beneficiarilor și colaborarea cu specialiștii medicali pentru ajustarea programelor de activități. 	

	autonomie și trai independent		<p>lucru redus de 6 ore pe zi, iar celălalt este angajat cu jumătate de normă (0,5 unitate), lucrând 3 ore pe zi.</p> <p>Notă: Centrul are dezvoltate șapte servicii sociale (două Locuințe Protejate și cinci Case Comunitare). Un grup de 39 beneficiari locuiesc în Locuințe Protejate și Case Comunitare dezvoltate în proximitatea Centrului. Aceștia sunt întreținuți integral din bugetul Centrului și asistați/ îngrijiți 24 ore de îngrijitor. Programul zilnic și meniul din alimentară din Locuințele Protejate și Casele Comunitare sunt identice cu cele din Centru și impactul asupra integrării sociale a beneficiarilor este limitat. Mutarea fizică într-o Locuință Protejată nu garantează automat integrarea socială, dacă ritmul, regulile și gradul de autonomie</p>				<p>4. Revizuirea organizării vieții cotidiene din Locuințele Protejate și Casele Comunitare astfel încât beneficiarii să participe la activități casnice și regulile și rutinele să fie adaptate mediului familial, nu instituțional.</p> <p>5. Stabilirea parteneriatelor cu întreprinderi sociale sau ONG-uri care pot integra beneficiarii în activități economice adaptate.</p>
--	-------------------------------	--	---	--	--	--	---

	5.1.5. Beneficiarii cunosc dreptul de a accesa serviciile din comunitate (medicul de familie, oficiul poștal, serviciul de asistență socială comunitară, biserică)	R/P	rămân neschimbate față de mediul instituțional.	Negarea dreptului la informație și autonomie personală	mediu	moderat	<p>1. Încurajarea și asistarea beneficiarilor să acceseze serviciile din comunitate.</p> <p>2. Facilitarea accesului beneficiarilor la resursele comunității, contribuind la integrarea socială și dezvoltarea autonomiei acestora.</p> <p>3. Stabilirea parteneriatelor funcționale cu APL, Orhei și alte instituții comunitare.</p>
--	--	-----	---	--	-------	---------	---

5.2.1.	Prestatorul serviciului oferă informații beneficiarilor despre oportunitățile de educație vocațională și oportunitățile de angajare	R/N	O parte dintre beneficiari, în special cei din Localitatea Protejată, sunt informați despre oportunitățile de instruire și angajare pe piața muncii, însă accesul lor efectiv la angajare este limitat din cauza analfabetismului, neștiind să citească și să scrie.	Negarea dreptului la muncă	Inalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Implementarea unui program de alfabetizare adaptat pentru beneficiari (scris, citit, cifre, concepte de bază); 2. Organizarea de instruire în meserii simple: curățenie, mesaj, agricultură, sortare, bucatărie, artizanat etc. 3. Facilitarea accesului beneficiarilor la servicii de ghidare în carieră inclusiv prin parteneriate cu Agenția pentru ocuparea forței de muncă. 4. Consilierea personalizată privind piața muncii și oportunități de formare profesională adaptată capacităților beneficiarilor. 5. Promovarea colaborării dintre Centrul de plasament și angajatori locali dispași să ofere activități simple, în medii incluzive.
5.2.2.	Angajații cunosc serviciile de suport pentru angajarea beneficiarilor (în cazul celor cu dizabilități) și oferă asistență în accesarea acestora	R/N	Personalul Centrului este familiarizat cu serviciile de suport pentru angajarea beneficiarilor și oferă informare beneficiarilor în accesarea acestor servicii. Cu toate acestea, din cauza capacității intelectuale reduse a beneficiarilor, integrarea profesională nu este realizabilă.	Negarea dreptului la muncă	Inalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oferirea sprijinului și orientare beneficiarilor pentru angajarea în câmpul muncii. 2. Incluziunea în Planurile Individuale de Asistență obiective legate de dezvoltarea capacităților ocupaționale, adaptate fiecărui beneficiar, iar personalul oferă sprijin constant pentru implicarea în activități utile.
			Totodată, Planul Individual de				

5.2. Beneficiarii pot accesa servicii de educație și suport pentru angajare și activități de voluntariat	5.2.3. Beneficiarii sunt informați despre oportunitățile de instruire din comunitate sau alte oportunități și sunt sprijiniți să participe	R/N	Asistență nu include măsurile privind integrarea profesională. Beneficiarii nu sunt informați despre oportunitățile de instruire din comunitate sau alte oportunități și nu sunt sprijiniți să participe. Având în vedere starea lor de sănătate și gradul de percepere.	Negarea dreptului la muncă, inclusiv orientare profesională	Inalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informarea despre oportunități de educație și modul de accesare a acestora. 2. Facilitarea accesului beneficiarilor la servicii de ghidare în carieră inclusiv prin parteneriate cu Agenția Pentru Ocuparea Forței de Muncă sau alte agenții din domeniu. 3. Includerea acestor acțiuni în planul individualizat de asistență.
5.2.4. Beneficiarii se pot implica în activități de voluntariat la nivel de comunitate	R/I	Trei beneficiari din locuința protejată se implică activ în activități de voluntariat desfășurate în cadrul Centrului. Unul dintre aceștia se ocupă de pictură, iar ceilalți doi participă la organizarea de spectacole muzicale pentru ceilalți beneficiari.	Negarea dreptului la incluziune în comunitate	Inalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Încheierea acordurilor de colaborare cu organizații din comunitate care desfășoară activități de voluntariat (de ex. salubritate, plantare, bibliotecă, parohii, centre pentru copii sau vârstnici). 2. Participarea la activități comunitare organizate de școli, biserici, ONG-uri și APL pentru a stimula sentimentul de apartenență și responsabilitate socială. 	
5.2.5. Prestatorul serviciului dispune de proceduri clare de monitorizare a muncii ocazionale în comunitate a beneficiarilor	N/A	Beneficiarii Centrului nu prescriu muncă ocazională în comunitate. Majoritatea dețin grad sever de dizabilitate.					

	5.2.6.	Beneficiarii pot fi angajați în afara Centrului și pot beneficia de un program restrâns de asistență	R/N	În prezent, nu există beneficiari angajați oficial în afara Centrului, beneficiarii din locuința protejată au avut tentative de a se angaja în câmpul muncii însă au fost respinși, motivul principal fiind faptul că nu știu să citească și să scrie.	Negarea dreptului la muncă, inclusiv condiții echitabile de muncă	Inalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Încheierea unui acord de colaborare cu ANOFM privind încadrarea în muncă a persoanelor cu dizabilități mintale. 2. Identificarea angajatorilor locali dispuși să ofere locuri de muncă 3. Lansarea unei campanii locale de sensibilizare adresată angajatorilor locali privind: <ul style="list-style-type: none"> -Beneficiile angajării persoanelor cu dizabilități; -Subvențiile -Provestiri de succes (inclusiv ale celor angajați în Centru)
	5.3.1.	Prestatorul serviciului oferă informații beneficiarilor despre evenimentele publice organizate la nivel de comunitate	R/I	Prestatorul serviciului oferă informații beneficiarilor despre evenimentele publice organizate la nivel de comunitate însă beneficiarii nu participă la evenimente publice din comunitate, deoarece starea gravă a sănătății și mobilitatea foarte redusă nu permit participarea.	Negarea drepturilor de participare și asociere	Inalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Participarea la activități comunitare organizate de școli, biserici, ONG-uri și APL pentru a stimula sentimentul de apartenență și responsabilitate socială. 2. Colaborarea cu APL și serviciile din comunitate pentru a crea un mediu comunitar prietenos și inclusiv. 3. Implicarea în proiecte de voluntariat care să faciliteze interacțiune cu membrii comunității.
5.3.	Beneficiarii							

sunt sprijiniți să participo la viața publică și politică	5.3.2. Beneficiarii participă la vot	R/1	grupuri mici în localitate. Exercitarea dreptului la vot de către beneficiari este restricționată prin decăzile unei „echipe de suport” interne a Centrului, formată din angajați, care selecționează, pe baza unei evaluări proprii, persoanele considerate apte să participo la procesul electoral, la ultimele alegeri la vot au participat doar 31 de beneficiari din Centru și 39 din locuințele protejate și casele comunitare, conform unei liste interne stabilite de echipa respectivă. Majoritatea beneficiarilor nu au fost incluși în listele electorale, astfel, această practică limitează nejustificat accesul beneficiarilor la un drept constituțional fundamental.	Negarea drepturilor de participare și asociere	înalt	major	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asigurarea accesului beneficiarilor Centrului la informații despre toți candidații și programele electorale. 2. Asigurarea accesului la vot garantat tuturor beneficiarilor majori care nu sunt privați de capacitate de exercițiu prin hotărâre judecătorească. 3. Asigurarea beneficiarilor cu materiale de vot adecvate, accesibile și ușor de înțeles și de utilizat. 4. Eliminarea oricăror practici îneme care restricționează dreptul la vot (Nu este permisă limitarea votului pe baza diagnosticului psihiatric, dizabilității intelectuale sau neînțelegeri integrale a procesului electoral).
---	--	-----	--	---	-------	-------	--

	5.3.3. Beneficiarii primesc suport pentru perfectarea actelor necesare pentru exercitarea dreptului la vot.	R/P	Angajații Centralului oferă informații privind valabilitatea actelor de identitate, și asigură perfectarea actelor de identitate pentru toți beneficiarii	Negarea drepturilor de participare și asociere	mediu	t	Ofertarea suportului pentru a obține acte de identitate.
5.3.4.	Beneficiarii au dreptul de a se implica în viața politică	R/T	criteriu realizat în totalitate	-	scăzut	minor	-
5.3.5.	Personalul sprijină beneficiarii în aderarea la organizații politice, sociale, religioase	R/N	Nu există dovezi de acțiuni pentru realizarea criteriului. Beneficiarii nu au menționat despre faptul aderării la organizațiile politice, sociale, religioase.	Negarea drepturilor de participare și asociere	înalt	major	1. Capacitarea personalului din Centru pentru a sprijini și încuraja implicarea beneficiarii în viața comunității. 2. Identificarea și stabilirea de parteneriate cu ONG-uri, organizații religioase, partide politice și alie forme de organizare socială care pot desfășura activități informative în Centru.

<p>5.4. Beneficiarii primesc suport pentru a participa la activități culturale, religioase, sportive și de agrement în comunitate</p>	<p>5.4.1. Prestatorul serviciului oferă informații beneficiarilor despre evenimentele culturale, religioase, sportive și de agrement din comunitate</p>	<p>R/T</p>	<p>Prestatorul serviciului oferă informații beneficiarilor despre evenimentele culturale, religioase, sportive și de agrement din comunitate.</p>	<p>Negarea dreptului la activități de socializare, drepturilor culturale</p>	<p>scăzut</p>	<p>minor</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asigurarea suportului beneficiarilor pentru participare la evenimente, culturale, religioase, sportive și de agrement din comunitate. 2. Facilitarea accesului la diverse evenimente din comunitate, dacă e necesar asigură transport. 3. Colaborarea cu ONG-uri, biserici, și alte instituții culturale pentru a crea condiții de participare și implicare a beneficiarilor la evenimente, culturale, religioase, sportive și de agrement din comunitate.
<p>5.4.2. Beneficiarii decid activitățile culturale, sportive, religioase, de agrement la care participă în comunitate</p>	<p>5.4.2. Beneficiarii decid activitățile culturale, sportive, religioase, de agrement la care participă în comunitate</p>	<p>R/P</p>	<p>Participarea beneficiarilor la unele activități culturale, sportive, religioase sau de agrement în comunitate este coordonată integral de personalul Centrului, care îi însoțește pe beneficiari și este special instruit pentru a gestiona eventualele reacții emoționale ale acestora, inclusiv personalul medical.</p>	<p>Negarea dreptului la activități de socializare, drepturilor culturale</p>	<p>mediu</p>	<p>moderată</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Participarea beneficiarilor la activitățile culturale, sportive, religioase, de agrement, trebuie să fie voluntară, decizia la ce activități doresc să ia parte să le aparțină. 2. Consultarea periodică cu beneficiarii privind: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tipul activităților dorite;</i> - <i>Locurile în care ar dori să participe;</i> - <i>Persoanele cu care preferă să meargă.</i>

5.4.3.	Prestatorul colaborează cu administrația autorității publice locale a comunității unde este amplasat Centrul pentru a include participarea beneficiarilor la diverse evenimente	R/N	Prestatorul nu colaborează cu administrația autorității publice locale a comunității unde este amplasat Centrul pentru a include participarea beneficiarilor la diverse evenimente. Obstacolul principal îl reprezintă statutul Centrului ca instituție de nivel național, care nu este subordonată autorităților administrației publice locale.	Negarea dreptului la activități de socializare, drepturilor culturale	Inalt	major	1. Colaborarea cu administrația publică locală pentru implicarea beneficiarilor la diverse evenimente, inclusiv în calitate de participanți activi. 2. Organizarea de vizite la muzee, concerte, mănăstiri sau alte evenimente artistice și de agrement.
5.4.4.	Prestatorul serviciului colaborează cu organizații ale societății civile și donatori pentru a organiza activități culturale și de agrement pentru beneficiarii (în cadrul Centrului și în afară)	R/P	Prestatorul serviciului colaborează cu organizații civile și donatori pentru a organiza activități culturale și de agrement pentru beneficiarii, în cadrul Centrului sunt organizate evenimente în cadrul Centrului cu participarea artiștilor din afară. Participarea beneficiarilor în	Negarea dreptului la activități de socializare, drepturilor culturale	mediu	moder	Colaborarea cu organizații ale societății civile și donatori pentru organizarea de activități în cadrul și în afara serviciului.

	5.4.5. Personalul sprijină beneficiarii în păstrarea diversității cultelor religioase	R/P	<p>evenimente de agrement este limitată din cauza stării de sănătate.</p> <p>Personalul sprijină beneficiarii în păstrarea diversității cultelor religioase, colaborează cu reprezentanții bisericilor ortodoxe din comunitate dar și cu reprezentanții altor confesiuni religioase</p> <p>Accesibilitatea beneficiarilor la materiale religioase este limitată din cauza stării de sănătate și a percepției situației.</p>	Negarea dreptului la activități de socializare, drepturilor culturale	mediu	modern	<p>1. Promovarea respectului și toleranței față de toate cultele religioase evitând orice formă de prejudecată sau discriminare.</p> <p>2. Facilitarea accesului beneficiarilor la resurse și spații adecvate pentru participarea la activități care reflectă cultura religioasă.</p>
--	---	-----	---	---	-------	--------	---

Tablul nr. 6. Domeniul 6. Managementul instituției

Standarde de evaluare	Criterii de evaluare	Scor atribuit	Justificarea scor	Risc identificat	Nivelul de materializare a riscului	Impact	Recomandare
6.1. Serviciul social prestat este acreditat	6.1.1. Centrul dispune de un Regulament de organizare și funcționare a serviciului	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	6.1.2. Serviciul dispune de standarde minime de calitate	R/T	-	-	scăzut	minor	-
	6.1.3. Serviciul este acreditat de către Inspectoratul Social de Stat	R/N	Centrul nu este acreditat de către Inspectoratul Social de Stat. Prestatorul nu deține certificatul de acreditare și nu are dovada înregistrării cererii pentru acreditare.	Riscul încălcării sistematice a drepturilor omului	înaltă	major	Inițierea rapidă a procedurii de acreditare și alinierea la toate cerințele legale și de calitate, pentru a asigura legalitatea, sustenabilitatea și calitatea serviciului prestat.
6.2. Prestatorul	6.1.4. Centrul dispune de proceduri și politici interne clare de organizare și funcționare a serviciului	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
	6.2.1. Prestatorul	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-

<p>dispone de organigrama serviciului și statele de personal aprobate</p> <p>6.2.2. În Centru toate funcțiile sunt ocupate conform statorilor de personal</p>	<p>R/P</p>	<p>În Centru nu toate funcțiile sunt ocupate conform statorilor de personal.</p> <p>146 unități de bază și 28,5 unități active prin cumul).</p> <p>Funcții vacante- 10</p>	<p>Riscul încălcării sistematice a drepturilor omului</p>	<p>mediu</p>	<p>moderată</p>	<p>6.2. Personalul Centrului deține calificarea profesională conform pozițiilor ocupate</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asigurarea unui număr adecvat de angajați pentru a răspunde nevoilor beneficiarilor. 2. Efectuarea unor evaluări periodice pentru a verifica dacă personalul este suficient de bine pregătit. 3. Implementarea unor programe de formare și perfecționare profesională pentru angajați. 4. Elaborarea unui plan de rezervă pentru acoperirea temporară a posturilor în cazul unor absențe neplanificate.
<p>6.2.3. Prestatorul are un plan de dezvoltare profesională a angajaților</p>	<p>R/P</p>	<p>Prestatorul are un plan de dezvoltare profesională a angajaților (<i>plan de instruire inițială, instruire continuă</i>).</p> <p>Prestatorul nu are un plan de supervizare profesională, ghidare la locul de muncă.</p>	<p>Riscul încălcării sistematice a drepturilor omului</p>	<p>mediu</p>	<p>moderată</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Evaluarea nevoilor de formare pentru identificarea competențelor existente și cele necesare dezvoltării profesionale. 2. Elaborarea unui plan anual de formare profesională. 3. Instruirea continuă a personalului privind procedurile specifice Centrului cum ar fi admiterea beneficiarilor în serviciu, transferul, drepturile beneficiarilor, ș.a. 4. Implementarea unui sistem de evaluare a performanțelor angajaților. 5. Motivarea și rețenția angajaților. 6. Monitorizarea și revizuirea periodică a planului de dezvoltare pentru a răspunde schimbărilor și nevoilor Centrului și beneficiarilor. 	

	6.2.4. Planul de instruire al personalului include tematici în domeniul drepturilor omului.	R/T	Planul de instruire al personalului include tematici în domeniul drepturilor omului (abordarea bazată pe drepturile omului, protecția împotriva violenței, torturii, rețelilor tratamente, etc.)	Riscul încălcării sistematice a drepturilor omului	scăzut	minor	<p>1. Elaborarea Planului de instruire al personalului în care să fie incluse următoarele tematici:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prevenirea, identificarea, și raportarea cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic de persoane, dreptul la capacitate juridică și măsuri de ocrotire. - Mecanismele de protecție împotriva tratamentelor inumane sau degradante și torturii. - Proceduri de depunere și gestionare a plângerilor/reclamațiilor, beneficiarilor și familiilor acestora. - Responsabilități și roluri ale personalului în asigurarea unui mediu sigur și favorabil dezvoltării beneficiarului. <p>2. Dezvoltarea parteneriatelor cu ONG-uri specializate în domeniul dizabilității și drepturilor omului și cu alți formatori autorizați, în vederea organizării de instruire pentru personal, având pe promova drepturile fundamentale, participare civică, autonomie personală și prevenirea abuzurilor, etc.</p>
6.2.5.	Personalul Centrului beneficiază de cel puțin 20 ore instruire continuă/ anual	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	
6.3.1.	Centrul dispune de un buget aprobat și un plan al achizițiilor (după caz)	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	

6.3. Bugetul Centruului asigură dreptul la suport și îngrijire calitativă a beneficiarilor	6.3.2. Bugetul asigură normele de cheltuieli în bani pentru întreținerea persoanelor în instituțiile sociale (HG 520/2006)	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
6.3.3. Bugetul asigură normelor naturale pentru întreținerea persoanelor cazate în instituțiile sociale (HG 506/2006)	6.3.3. Bugetul asigură normelor naturale pentru întreținerea persoanelor cazate în instituțiile sociale (HG 506/2006)	R/T	Criteriul este realizat complet.	-	scăzut	minor	-
6.3.4. Implementarea bugetului este transparentă	6.3.4. Implementarea bugetului este transparentă	R/N	Implementarea bugetului nu este transparentă. Centrul nu are pagină web dezvoltată, prin urmare planul de schiză, contractele de grant sau donații, bugetul anual și rapoartele financiare nu sunt publice.	Riscul încălcării sistematice a drepturilor omului	înalt	major	Dezvoltarea și administrarea unei pagini web oficiale a centrului, unde să fie publicate în mod regulat și accesibil documentele financiare relevante, inclusiv planul anual de achiziții, contractele de grant și donații, bugetul anual aprobat și rapoartele financiare privind execuția bugetară.

